

Jesenice, 24. aprila 1970

ZELEZAR — GLASILO DELOVNEGA**KOLEKTIVA ZELEZARNE JESENICE**

— Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Vart — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Zelezara«, združeno podjetje SLOVENSKE ZELEZARNE, I. Jublana — Zelezarna Jesenice. Telefon int. uradništvo 493, administracija 484 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

ZELEZAR

V DE talilnic letos nagradili že osem avtorjev

Pri ocenjevanju uspešno izvedenih izboljševalnih predlogov in pri spodbudnem nagrajevanju avtorjev, komisija za izume in racionalizacije pri DE talilnic, tesno in uspešno sodeluje z avtorji in strokovnjaki ter izvedenci. Delo komisije je uspešno tudi zato, ker članj komisije sodelujejo tudi z obratovodji plavžev, martinarne, električnih peči, livarne in šamotarne. Veliko pomoč nudi pri pospešenem in objektivnem ocenjevanju izboljšav in nagrajevanju avtorjev tudi šef DE inž. Stanko Cop, ki je natančno seznanjen z vsemi inovacijami, ki se uvajajo v delovne in tehnološke procese vseh priključenih obratov. Letos je komisija zasedala že dvakrat in osim avtorjem priznala in odobrila 3.300 N din odškodnin.

Na prvi seji sta bila pozitivno ocenjena dva izboljševalna predloga in avtorjema je bilo izplačanih 1.400 N din nagrade.

Na drugi seji, ki jo je vodil predsednik Jože OSVALD, dne 16. aprila, je bilo po prehodni strokovni obdelavi obravnavanih devet v zadnjem času v proizvodnjo uvedenih tehničnih izboljšav. Petim avtorjem petih izboljševalnih predlogov je bilo odobrenih in izplačanih 1.900 N din odškodnin.

Izboljševalni predlog števil 1918 »Prevleka kisikovih cevi z viskozno maso — emajlom«, ki jih štiti pred prehitrim odgorevanjem, ki sta ga izvedla in predložila v oceno in nagraditev inž. Alojz KALAN in glavni delovodja martinarne Rade SIMIKIČ, bo zaradi višjih prihrankov in koristi, ki presega pristojnost komisije, predložen v dokončno oceno in nagraditev odboru za izume in racionalizacije pri DSZ.

Dve uspešni rešitvi nakazanih problemov na osnovi razpisa, ki je bil objavljen v Zelezaru št. 51/52 z dne 26. decembra 1969, sta bili izročeni v nadaljnjo obdelavo in izvedbo obratovodju martinarne inž. Kalanu.

Predlog št. 1923 »Nov cenejši in boljši način izdelave hladilnih elementov za SM in električne peči« avtorja Zvonkota AZMANA je bil predložen računovodski službi talilnic v dokončni izračun in prikaz prihrankov in koristi.

Dve uspešni tehnični izboljšavi št. 1916 in 1917 avtorjev Bernarda SVETLINA in Rada SIMIKIČA iz plavža in martinarne, ki nakazujeta cenejši, hitrejši in ekonomičnejši prevoz dolomita za potrebe je-klarne in škaje iz Bele in Javornika za potrebe plavžev, sta bili pozitivno ocenjeni, avtorjema pa priznana enkratna skupna odškodnina 1.000 N din.

Tudi dve manjši obratni izboljšavi, ki povečujeta delovno varnost in pozitivno vplivata na proizvodni proces na plavžih, št. 1928 in 1929 avtorjev Emila LAHA in Ivana BERLOTA, vodovodnega in-

stalaterja in glavnega delovodje plavža, sta bili ugodno ocenjeni, avtorjema pa priznana enkratna skupna odškodnina v višini 300 + 500 = 800 N din.

Marija HERMAN, krmilar-ka Pauker stiskalnice v šamotarni, je prejela enkratno odškodnino v višini 100 N din

za svoj izboljševalni predlog št. 1939. Prva racionalizator-ka v naši delovni skupnosti je samoiniciativno z uporabo papirja ali polivinila, kot izolacijskega sredstva, olajšala delo pri izdelavi šamotne opeke na Pauker stiskalnici, izboljšala kvaliteto opeke in povečala dobit (izplen). Malo, toda koristno izboljšavo so pozitivno ocenili vsi zaposleni v šamotarni.

Petim avtorjem, posebno pa tov. Mariji Hermanovi iz šamotarne, se iskreno zahvalujemo za njihovo uspešno prizadevnost, ki jo vlagajo v cenejše, nemoteno in izboljšano obratovanje. Cestitamo jim k doseženim uspehom in priznanim ter izplačanim odškodninam.

Prva žena med jeseniškimi novatorji

Komisija za izume in racionalizacije pri DE talilnic je na svoji redni seji reševala izboljševalni predlog, katerega je dala prva žena, delavka, zaposlena v obratu šamotarna. Izboljševalni predlog sicer ne predstavlja polizjavi tehničnega vodstva velikega prihranka, vendar olajšuje delo in so izdela bolj kvalitetni. Avtorica navaja, da z načinom dela na Pavker stiskalnici, katerega predlaga, zmanjšuje odpadke zaradi škarta. Posebno je ta predlog koristen, kadar je mešanica za stiskanje opek bolj mokra. Z vlaganjem papirja ali polivinila odpade čiščenje modela in je izdelek lepši.

Izboljševalni predlog tovarišice Marije HERMAN, delavke na Pavker stiskalnici, nam dokazuje, da je pri svojem delu morala misliti, kako bi si delo olajšala, kako bi odpadlo delo pri čiščenju

modela. Začela je pri delu razmišljati in tudi to je na-predek. Kajti kdor pri delu ne razmišlja, ne more nič predlagati, še najmanj pa dati izboljševalnega predloga. Morda bi kazalo misel tovarišice Hermanove nadalje razvijati in napraviti model iz zato ustrezne mase.

Če bi vsakdo pri svojem delu mislil, kako bi svoje delo olajšal, potem bi bilo delo veliko lažje in tudi zanimivejše. V Zelezarni je precej zaposlenih žena, ki delajo na raznih strojih, morda bi z večjim razmišljanjem pomogle krog avtorjev izboljševalnih predlogov in tudi na tem področju pokazale, da nočejo zaostajati za moškimi.

Želimo jim veliko uspeha pri reševanju tehničnih problemov.

Stane Torkar

Stoletnica rojstva znanstvenika, revolucionarja in državnika

V sredo, 22. aprila se je steklo 100 let, odkar je bil v Simbirsku na Volgi (sedaj Uljanovsk) rojen Vladimir Ilijič Uljanov — LENIN. Človek, čigar ime se z velikim spoštovanjem omenja že sedem desetletij na vsej zemeljski obli in s katerim je povezan začetek nove dobe v zgodovini človeštva. Človek, ki je z OKTOBRSKO REVOLUCIJO pričel uresničevati Marksove nauke o socialistični revoluciji — o samoosvobajanju delavskega razreda. Človek, ki je začel dobo socialističnih revolucij, v kateri smo uresničili tudi našo jugoslovansko revolucijo. LENIN nas je učil in nas še uči, kajti njegova teoretična in revolucionarna dela so bila in ostanejo osnova jugoslovanske poti v socializem. V petin-pedesetih knjigah njegovih del ne najdemo samo obča načela, temveč tudi neposredni dokaz stapljanja besed in dejanj. To pa je zmogel le človek, ki je bil hkrati znanstvenik, revolucionar in državnik. Človek, ki je živel sredi dogodkov in poznal razpoloženje ljudstva, človek, ki je mnogo vedel, razumel množico in se ji znal približati ter si znal pridobiti njeno popolno za-upanje. Ta veliki mož, »lokomotiva« revolucije, je naredil za človeka in človeštvo več, kakor kdorkoli v zgodovini človeštva. Ta veliki mož, rojen pred sto leti, je s svojo nesmrtno osebnostjo še danes prisoten med nami.

Redna seja DS Zelezarne

V sredo, 29. aprila ob 8. uri je predsednik Franc Kobentar sklical redno sejo delavskega sveta Zelezarne. Poleg pregleda sklepov zadnje seje in periodičnega obračuna za prvo tromesečje 1970, bodo razpravljali o dolgoročni pogodbi s koksarsko-kemijskim kombinatom Lukavac, o odpovedi delovnega razmerja direktorja finančno-računovodskega sektorja in direktorja kadrovskega sektorja ter razpisu izpraznjenih delovnih mest. Poslušali bodo tudi poročilo o delu Vatrostalne v Zelezarni in o ukinjanju nerentabilne proizvodnje ter o skrajšanem delovnem tedniku.

SZDL naslednica OF

Rodila se je v razdobju, ko je šlo za bitji ali ne biti slovenskega naroda, ko so nemški, italijanski in madžarski osvajači poteptali slovensko ozemlje. V razdobju, ko so se vse uradne slovenske stranke do kraja razgale ter doživele organizacijski in moralni polom. V razdobju, ko je Komunistična partija Slovenije, kot sestavni del celotne KPJ, ostala edina slovenska stranka, ki je ves čas svojega obstoja pravilno razumela slovensko narodno vprašanje in ki si je že v predaprilski Jugoslaviji s svojo politiko in delom pod vodstvom CK KPJ pridobila ugled in ustvarila pogoje za odločilen nastop v tem usodnem in najmračnejšem trenutku za slovenski narod. Takrat, komaj tri tedne po barbarskem napadu nacističnih in fašističnih hord na Jugoslavijo, se je 27. aprila sredi okupirane Ljubljane rodila OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA.

Ustanovnega sestanka 27. aprila 1941, ki ga je sklical centralni komitee KPS, so se udeležili predstavniki CK KPS, demokratičnega krila v Sokolu, krščansko-socialistične skupine in slovenskih kulturnih delavcev. Sestanek je potekal v času, ko je po naših krajih še uspevala Hitlerjeva demagogija in ko so se tisti, ki so imeli pred okupacijo še polna usta nacionalističnih fraz, udinjali okupatorju. Izgledalo je, kakor da je naš narod izgubil sleherno perspektivo. Vendar pa so načela in naloge, ki si jih je zadala in postavila OF ter ocena položaja, že v samem začetku pritegovala v OF vse, kar je bilo pošteno na Slovenskem. Kajti uresničevale so se ocene ustanovnega sestanka OF, da se bodo nosilci protiljudske politike v predaprilski Jugoslaviji razkrili tudi v osvobodilnem boju kot protinarodni in petokolonski elementi.

Zaključku ustanovnega sestanka, da je treba takoj pričeti z zbiranjem slovenskih množic na temelju boja za osvoboditev in združitve slovenskega naroda, so sledile tudi prve partizanske skupine, ki so v štiriletnem narodnoosvobodilnem boju prerasle v čvrste enote, na vsem slovenskem ozemlju pa se je razraslo neuničljivo politično zaledje, ki so ga predstavljali člani OF, brez česar bi bilo partizansko gibanje nemogoče. Kljub petokolonski reakciji, ki se je trudila zavreti osvobodilno gibanje in razbiti enotnost osvobodilnega boja, se je OF krepila in rasla, ker je KPS neusmiljeno razkrinkovala namene in izdajstva petokolonske, komunisti pa so bili na vsakem koraku resnični zgled neustrašenih borcev proti okupatorjem. OF je vzdržala boj tako proti zunanemu sovražniku, kakor notranjim izdajalcem. Še več, OF se je pod vodstvom KP od vseh začetkov narodnoosvobodilne vojne borila za demokracijo proti izkoriščanju človeka po človeku, borila za človeka vredno življenje. Postala je najširša politična osnova NOB in nove ljudske oblasti. Vsi poštene ljudje, strnjeni okoli OF, so glede na grozodejstva in namene okupatorja ter na samo stanje spoznali, da se je potrebno boriti za goli obstoj in pravičnejšo družbeno ureditev na življenje in smrt. V tej borbi je slovenski narod, skupaj z jugoslovanskimi narodi, združen v svojo vseljudsko organizacijo OF, vodene od Komunistične partije, uresničil to, po čemer je stoletja težil.

Z osvoboditvijo, oziroma z zmago nad sovražnikom, se je OF še bolj utrdila. Taka je lahko začela široko akcijo in mobilizacijo naših ljudi za nove naloge. Potrebna je bila obnova in izgradnja domovine, borba proti podedovani zaostalosti in borba proti prikritim sovražnikom. Pred njo je stala naloga borbe za nadaljnje razvijanje demokracije, preobrazbo kmetijstva, krepitev obrambne sposobnosti... borba za vzgojo in izobraževanje za nadaljnje uresničevanje ciljev revolucije.

Naslednica OF, ki hkrati pomeni tudi kontinuiteto z njeno tradicijo, je Socialistična zveza delovnih ljudi Slovenije. Z uvedbo samoupravljanja, kot najpomembnejšega dogodka po osvoboditvi, se je spremenila tudi vloga SZDL. Že v ustavi je opredeljena SZDL kot »eden izmed tistih političnih in samoupravnih mehanizmov, ki omogočajo, da prihaja delovni človek v razmerah neposredne demokracije do učinkovitega izraza v družbenem odločanju«. Ljudske množice združene v OF so prvič v zgodovini slovenskega naroda postale subjekt političnega odločanja, SZDL pa danes mora postajati tvoren dejavnik na tem področju in razvijati samoupravno politično dogovarjanje različnih družbenih subjektov na vseh področjih družbenega življenja in dela. Tak položaj SZDL danes kaže njen samoupravni značaj, hkrati pa kontinuiteto s tradicijo OSVOBODILNE FRONTE.

Letos ob 25-letnici osvoboditve, nam tudi obletnica ustanovitve OSVOBODILNE FRONTE SLOVENSKEGA NARODA, kot predhodnice SOCIALISTIČNE ZVEZE, zazari še v večjem sijaju, saj brez nje danes ne bi mogli razvijati demokratične samcupravne družbe.

Žerjavi na zatožni

PRISPEVEK METALNE MARIBOR

Vaš sektor za investicije nam je poslal 10. številko vašega lista Železar z dne 13. marca 1970. Opozorjeni smo bili na članek v vašem listu z naslovom »Žerjavi na zatožni klopi«, ki ga je napisal inž. Miroslav Noč.

Iz vsebine članka smo povzeli, da je v vašem podjetju prišlo do razprav o nekaterih zastojih v proizvodnji, ki jih pripisujete slabemu oziroma pomanjkljivemu delovanju žerjavov. Navedeno je nekaj žerjavov, verjetno dobavljenih od podjetja Litostroj in od Metalne Maribor.

Naše podjetje je dobavilo železarni Jesenice večje število žerjavov in sicer prve žerjave kmalu po osvoboditvi. Lahko trdimo, da smo vedno

želeli z našimi dobavami ugoditi vsem vašim zahtevam in se trudili, da bi bila naša izdelava in dobava tudi v kvalitetnem pogledu na višini in v skladu z razvojem tehnike pri nas, posebno pa v inozemstvu. Poudarjamo, da je v našem projektivnem biroju zaposlenih največ strokovnjakov, ki imajo najdaljšo delovno dobo, izključno na žerjavih v naši državi. Naše pod-

jetje se je zaradi skrbi za kvaliteto izdelavo trudilo, da ne bi prišlo do fluktuacij v našem biroju za projektiranje konstrukcije ter da bi na ta način zagotovili nenehen razvoj strokovnjakov in celotnega podjetja na področju žerjavogradnje, kar seveda v končni fazi lahko samo ugodno vpliva na kvaliteto.

V sodelovanju z vami in vašimi strokovnjaki nam je uspelo dobaviti žerjave, s katerimi ste sigurno zadovoljni, mogoče pa je, da je bilo pri vsej količini dobavljenih žerjavov tudi nekaj pomanjkljivosti.

Ne bi želeli biti neobjektivni in trditi, da za nekatere pomanjkljivosti tudi sami nismo krivi, vendar pa poudarjamo, da pa je največja krivda za dobave, pri katerih se pojavljajo reklamacije, splošna situacija pri nas in način, kako skrbimo za obnovo naših proizvodnih sredstev in kako jih naročamo.

Vaši strokovnjaki, ki se s temi posli ukvarjajo, vam bodo potrdili skoraj splošno prakso v Jugoslaviji, da najprej govorimo o ceni objekta in šele potem o tehničnih kvalitetah in prednostih. Mnogokrat so naši investitorji prisiljeni kupovati slabše blago, kot bi to želeli, samo zato, ker je cenejše, ker ne razpolagajo s potrebnimi sredstvi za nabavo kvalitetnejšega blaga, oziroma so prisiljeni zaradi gotove politike v gospodarstvu uvoziti nekvalitetno bla-

Jubilanti petdesetletniki

V mesecu maju bodo praznovali petdeseti rojstni dan naslednji naši sodelavci: Jože SKVARČ, profilna valjarna — 1. maja, Stefan LEPOSA, valjarna Bela — 2. maja, Franc DOLINAR, livarna — 3. maja, Angela BERAUS, GPZ — 4. maja, Jože LOGAR, valjarna tanke pločevine — 8. maja, Stanko PEM, strojne delavnice — 8. maja, Alojz ŠTRUMBL, valjarna tanke pločevine — 16. maja, Jusuf BEGOVIČ, splošni sektor — 18. maja, Ivan BIZJAK, elektro toplotna energija — 19. maja, Alojz TROJAR, valjarna debele pločevine — 21. maja, Anton GRACELJ, RO — 22. maja, Stefan SVETEC, žičarna — 29. maja in Dušan PRISTOV, elektro jeklarna — 31. maja. Čestitamo!

Konec maja izpit za vodje viličarjev

V Železarni uporabljamo pri delu viličarje na transportu, v predelovalnih obratih, v jeklarni pri električnih pečeh, v žebeljarni, v obratu varilne žice in v šamotarni. Glede na precejšnje število teh transportnih sredstev potrebujemo tudi večje število vodij viličarjev.

Za vzgojo le-teh skrbita kadrovske sektor in oddelke za izobraževanje odraslih. Po potrebi prirede poseben tečaj, v katerem se kandidati usposablajo teoretično in praktično.

Letos se je tečaj pričel 27. marca, predvidoma pa bo zaključen 20. maja. Redno ga obiskuje 13 kandidatov. Po uspešno opravljenem teoretičnem delu bodo opravljali tudi praktični del strokovnega izpita.

Kandidati za vodje viličarjev pri teoretičnem pouku

klopi

go s področij, ki jim ga določi nekdo drug.

Med žerjavi, ki smo jih pri nas izdelali, je mnogo žerjavov, ki smo jih izvozili v inozemstvo, kjer smo bili izenačeni s tujo konkurenco tako po kvaliteti kot po ostalih pogojih, vendar so naše dobave v celoti zadovoljile vse naše kupce do danes. To nam dokazuje, da smo sposobni graditi solidne naprave, vendar ob zato potrebnih pogojih.

Posebno v zadnjem času se javljajo pri nas kupci žerjavov iz zahodne Evrope, s katerimi je delo zelo lahko. Ti kupci točno vedo, kaj potrebujejo, kakšnim pogojem mora gotova oprema ustrezati in so za solidno izvedbo naprav pripravljeni tudi priznati ustrezne cene. Zavedajo se namreč, da ni ekonomično kupovati poceni in kasneje vlagati ogromna sredstva za vzdrževanje.

Pri nas je to ravno obratno. Hočemo kupiti čim ceneje, vzdrževanje pa lahko stane kolikor hoče.

Naša največja želja bi bila ustreči našim kupcem s solidno kvaliteto, ker nam to zmanjšuje tudi stroške pri nas in ne samo pri kupcu. Obstoja pa pri tem seveda določene možnosti oziroma meje, izpod katerih ni mogoče govoriti o solidno izdelanih napravah in istočasno nizkih cenah.

Ugotavljamo tudi, da je posebno v zadnjem času število proizvajalcev žerjavov v Jugoslaviji naraslo kot gobe po dežju. To je seveda dobrodošlo vsem naročnikom žerjavov, ker so s tem ustvarili večjo konkurenco in pogoje za doseg čim ugodnejših pogojev pri oddajanju naročil. Pri tem največkrat niso upoštevali kvalitete, ker je bila pač najvažnejša konkurenčnost v ceni.

Kar zadeva vaše podjetje, ki razpolaga z dobrimi strokovnjaki za žerjave, smo seveda tehnično izvedbo žerjava v glavnem vedno razčistili, vendar tudi vi niste mogli iz okvirjev, pri katerih je bila cena odločilna. Pripominjamo, da vrednosti, ki smo jih v vašem članku opazili za rekonstrukcijo pristaniških žerjavov, ni dalo naše podjetje ter so jih ugotovili verjetno vaši strokovnjaki. Zato o njih ne bi mogli govoriti.

Prepričani smo, da so tudi vaši strokovnjaki že prišli do podobnih ugotovitev kot smo jih opisali v našem dopisu, kar nam potrjuje posebej zadnji odstavek vašega članka, ki se nanaša na ugotovitev: »nismo tako bogati, da bi kupovali poceni«.

Upamo, da smo se ob tej ugotovitvi ponovno srečali v razumevanju za problematiko, ki jo obravnava članek in da bo vaše podjetje še nadalje kupec naših žerjavov.

METALNA

Tovarna za investicijsko opremo in izvajanje inženiringa Maribor

Poklicna razglednica

Za poklic kovača so danes vedno bolj redki, ki se zanj odločajo. V naši tovarni pa potrebujemo tudi kovače za kovanje raznega orodja, nadomestnih strojnih delov in še marsikaj, kar stroji ne morejo opraviti. Zato bodo v novem šolskem letu v ŽPS med drugimi sprejeli pet učencev za kovaški poklic.

Pred leti se je neki učenec osnovne šole na Jesnicah takole odločil za poklic kovača:

»Ko sem končal osmi razred osnovne šole, sem si zastavil vprašanje: »Kam sedaj?« Seveda sem že prej mnogo razmišljal o poklicih. Pri izbiri so mi pomagali tudi profesorji v šoli in starši. Toda za čim več poklicev sem vedel, teže sem se odločil. Kam naj vendar grem, za kaj naj se vendar odločim v tej množici poklicev in šol? Kako naj vem, kateri poklic mi bo ustrezal in s katerim bom zadovoljen. Mnogo ur sem razmišljal o tem in težko sem se odločil. Zavedal sem se posledic, ki bi nastale, če bi se odločil za poklic, ki mi pozneje ne bi ustrezal. Vpisal sem se v železarsko poklicno šolo. Upal sem, da bom zadovoljen. Tu se eno leto učiš samo osnovnih stvari in šele, ko poklic dobro spoznaš, se odločiš. Možnost imaš, da se odločiš za enega od šestih (sedaj 11 — op. ur.) poklicev. To mi je bilo po volji, kajti do tedaj sem vse premalo vedel o kakem poklicu. Zelo hitro je preteklo to leto in se je bilo treba odločiti. Vendar je bila odločitev takrat precej lažja. Spoznal sem dobre in slabe lastnosti vseh poklicev, pa tudi manj jih je bilo kot prej. Vem, da bom tudi v prihodnje zadovoljen s poklicem, ki sem si ga izbral. Odločil sem se za orodnega kovača. Ta poklic me zelo veseli in privlači. Mnogi si zamišljajo pod tem poklicem umazanega črnega moža, ki dela, da kar teče od njega. Toda to ni točno. To je poklic kot kak drug. Še celo več moraš včasih vedeti in znati kot v nekaterih drugih poklicih.

Mladina, ki danes konča osemletko, je vse premalo seznanjena s poklicem, da bi se lahko pametno odločila. In tako se mnogi odločijo za poklic, v katerem pozneje niso zadovoljni. Morali bi biti seznanjeni s poklici in marsikdo bi se lažje odločil.

Vsakemu pa želim, da bi bil s poklicem zadovoljen, tako kot sem jaz.

V jeseni bodo na železarski poklicni šoli sprejeli v uk pet kandidatov za kovaški poklic

Obvestilo vsem članom sindikata v Železarni

Po sprejetju statuta Zveze sindikatov Jugoslavije v letu 1964 in novega načina obračunavanja sindikalne članarine iz razrednega sistema na procentni izračun, je takratno predsedstvo sklenilo:

»Vsem članom se morajo brezplačno izdati sindikalne izkaznice z vsemi podatki o vplačani članarini od pristopa do izdaje izkaznice, do 1. januarja 1964.«

V Železarni smo vsi takratni člani sprejeli izkaznice v mesecu novembru skupaj z denarnimi boni za malico, ker je bila razdelitev izkaznic po dogovoru s kadrovske službo poverjena personalkam.

Od leta 1964 dalje, že takoj ob vstopu delavca v našo Železarno istega včlanimo in mu izročimo brezplačno izkaznico. Organizirano je tako, da nihče v Železarni ne bi bil brez izkaznice.

Vendar je drugače. Iz ankete, ki smo jo izvedli med blagajniki sindikalnih odborov, je razvidno, da je ena tretjina članstva brez izkaznic, zato je predsedstvo TO OO sindikata ŽJ sprejelo naslednje sklepe:

1. Člani, ki so brez izkaznic, iste dobijo osebno ali prek blagajnikov sindikalnih odborov na TO OO sindikata ŽJ — računovodstvo, proti plačilu.
2. Izkaznica je dokument o članstvu, na podlagi katere lahko član uveljavlja pridobitev pomoči in denarnih podpor, ki se obvezno vpisujejo v izkaznico.
3. Letni znesek vplačane članarine predstavlja osnovo za določitev podpore v času brezposelnosti. To podporo izplačujejo občinski sindikalni sveti, zato je vpis letnega zneska vplačane članarine nujen.

Predsedstvo TO OO sindikata Železarne

Obvestila kolektivu • Obvestila kolektivu •

DEŽURNA SLUŽBA V ŽELEZARNI JESENICE

	telefon	
	v pisarni	doma
SOBOTA, 25. APRILA:		
Zvone LABURA, žebljarna	738	749
NEDELJA, 26. APRILA:		
inž. Tine ČRV, valjarna Bela	850	790/58
PONEDELJEK, 27. APRILA		
inž. Leon MESARIČ, hladna valjarna	525	590
TOREK, 28. APRILA:		
Edi CENCEK, tehnične službe vzdrževanja	584	727
SREDA, 29. APRILA:		
inž. Milan MAROLT, UCS	801	800
ČETRTEK, 30. APRILA:		
inž. Franc MLAKAR, elektrooddelek	543	790 35

Dežurna služba traja od datuma nastopa ob 7. uri do naslednjega dne ob 7. uri. Kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma, kličite glavnega vratarja tel. 410.

Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razpisnih deskah pri vseh vratarjih.

Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

Obvestila kolektivu • Obvestila kolektivu •

Komunisti o delni preusmeritvi

Za danes, 24. t. m. je sekretar tovarniške konference inž. Tone Varl sklical 4. redno sejo konference ZK Železarne. Seje se bodo poleg članov konference udeležili še sekretarji odelkov ZK, predsedstvo TO OO sindikata, predsedniki sindikalnih odborov, predsedstvo TK ZMS in predsedniki mladinskih aktivov. Na seji bo o delni preusmeritvi proizvodnje in perspektivnem razvoju Železarne govoril glavni direktor Železarne mag. inž. Peter Kunc.

Na seji se bodo prisotni temeljito in podrobno seznanili o izločanju nerentabilne proizvodnje oziroma o delni preusmeritvi proizvodnje in nadaljnjem razvoju Železarne.

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Seja predsedstva TK ZMS Železarne

Na redni torkovi seji predsedstva TK ZM Železarne, ki jo je vodil predsednik Miro IPAVEC, so prisotni govorili o nalogah, ki so pred njimi ob praznovanju meseca mladosti, o kadrovske spremembah v predsedstvu in o potrebi po večji vlogi organizacije ZM v družbeno političnem življenju Železarne.

Prisotni člani predsedstva so najprej pregledovali sestavo ekip in njih pripravljenost za tekmovanje v žalcu. Ugotovili so, da je članica ekipe za oddajo »Kaj veš, kaj znaš« zbolela in tako ne bo mogla sodelovati. Zaradi pomanjkanja časa za priprave pa je predsedstvo takoj iz svojih vrst izbralo kandidata, ki bo obolelo članico zamenjal. Poleg tega mora predsedstvo še zagotoviti posameznim udeležencem tekmovanja prosti dan, ki bi ga kasneje nadoknadili.

Člani predsedstva TK ZM so dokončno sklenili, da bodo odkupili dramsko delo »Hrast«, ki bo na sporedu v mesecu mladosti. Za točen datum izvajanja pa se bodo še dogovorili. Obenem so tudi sklenili povabiti na kitariado prijazne in gostoljubne mladince iz tovarne Gorenje Velenje, ki so preteklo soboto gostili mladince iz Železarne. Le-ti so prvotno nameravali obiskati tovarno EMO Celje, ki pa omenjenega dne ni obratovala.

Predsedstvo TK ZM Železarne je ugodilo prošnji aktiva ZM želejarne in sklenilo, da jim za izlet odobri 150 dinarjev. Predsedstvo namreč meri, da je omenjeni aktiv to podpora zaslužil, ker je trenutno eden najbolj delovnih aktivov v Železarni.

Nadalje so prisotni govorili o neaktivnosti posameznih članov predsedstva TK ZM Železarne in sklenili, da take člane brez izjeme zamenjajo. Naredili bodo tudi analitični pregled seznama mladincev zaposlenih v Železarni in skušali pridobiti čim več mladih v aktivno delovanje in z najboljšimi tudi ojačati predsedstvo TK ZM. Poudarek bodo dali predvsem na mlade strokovnjake, katerih družbeno politično delovanje v ZM trenutno ni čutiti. Prisotni so govorili še o odnosih ZM do ZK in sindikata in ugotovili, da so slabi in da so za tako stanje krivi eni kot drugi, čeprav prevladuje mnenje, da so kot enakopravna družbeno politična organizacija neupravičeno zapostavljeni. Sklenili so, da bodo skušali navezati bolj tesne stike z omenjenimi organizacijami in se enkrat dokončno dogovoriti o medsebojnem sodelovanju in vplivanju.

Z. E.

Priprave na mesec mladosti

100-letnica rojstva velikega revolucionarja in voditelja Vladimira Iljiča-Lenina, 25-letnica osvoboditve, 25-letnica prve slovenske vlade v Ajdovščini, 20-letnica samoupravljanja, 25-letnica štafetnega teka, 25-letnica telesne kulture v socialistični organizaciji in še nekaj jubilejnih letnic dogodkov, ki so posredno ali neposredno vplivali na razvoj nove Jugoslavije, so tako pomembni, da tudi mladi moramo dostojno in s spoštovanjem počastiti spomin na te velike mejnike. Z raznimi prireditvami v mesecu mladosti, ki bo trajal od 24. aprila do 31. maja, se bo temu spominu poklonila tudi mladina občine Jesenice s primernim programom prireditev. Večji del programa bo izvedla ObK ZM Jesenice, poleg njih pa bo veliko število aktivov ZM iz občine sodelovalo tudi s svojimi programi.

Iz razgovora s sekretarjem ObK ZMS Jesenice Zlatom Vogričem smo zvedeli, da so se prejšnja leta razne prireditve izvajale predvsem samo na Jesenicah. Tokrat pa je program sestavljen tako, da bo zajel več krajev v občini.

Poudarek letošnjih prireditev je namreč v tem, da se vključijo v sodelovanje in pripravljanje čim več aktivov ZM in njenih članov. Program bo tudi usklajen z vsemi podjetji in organizacijami, kjer mladi delujejo in živijo in ki lahko pomagajo pri realizaciji programa. Obenem je pomoč specializiranih organizacij nujno potrebna, saj bodo lahko enako kot vodstva podjetij veliko pomagali in posredovali svoje izkušnje. Sekretar je tudi dejal, da je že govoril v imenu ObK ZM s predstavniki raznih društev in organizacij, ki so pripravljeni po svojih močeh pomagati pri pripravljanju in realiziranju programa prireditev v mesecu mladosti.

Poleg tipično športnih tekmovanj so v programu tudi tekmovanja mladih gasilcev, ključavničarjev, matematikov, gostincev, nadalje revija mladinskih dramskih skupin in tekmovanje »Kaj veš, kaj znaš«, za katero pa ni dokončno sklenjeno, ali bo sedaj — v mesecu mladosti, ali šele jeseni. Poleg vseh teh tekmovanj pa si je ObK ZM zadal nalogo organizirati pogovor mladih z aktivisti OF in SKOJ, nadalje bodo sprejeli pionirje v organizacijo ZM, pripravili taborni ogenj in kresove, organizirali manifestativni prikaz telesne kulture in štafetni tek. Poleg tega pa bo ta čas tudi razstava pod naslovom »Ljudska tehnika v sliki in besedi«, koncert beat ansamblov in srečanje gorenjske mladine na Mežaklji. Mesec mladosti bo zaključen z zaključno prireditvijo, kjer bodo razglasili rezultate vseh tekmovanj, podelili diplome za sodelovanje ter diplome najboljšim mentorjem mladinskih aktivov, specializiranih organizacij ter najboljšim družbenim in političnim delavcem.

Iz vsega tega je razvidno, da je tokrat program zelo obširen in zahteven. Tega se zavedajo tudi člani predsedstva ObK ZMS Jesenice, vendar je po besedah sekretarja Vogriča sklepati, da bo program uspešno realiziran ob vsestranski angažiranosti in zavzetosti predvsem aktivov ZM in njenih članov ter ob pomoči delovnih organizacij in ustanov ter njihovih vodstev.

Na koncu razgovora je sekretar ObK ZMS Jesenice Zlato Vogrič dejal, da so trenutno največja ovira finančna sredstva in obenem omenil, da so sredstva, ki jih trenutno dobiva ObK ZM za realizacijo svoje dejavnosti in lasten obstoj, absolutno prenizka in obenem omejujejo izvajanje dolgoročne politike idejnega izobraževanja in širšo dejavnost mladih v občini.

Z. E.

Mladinke, mladinci — Jeseničani

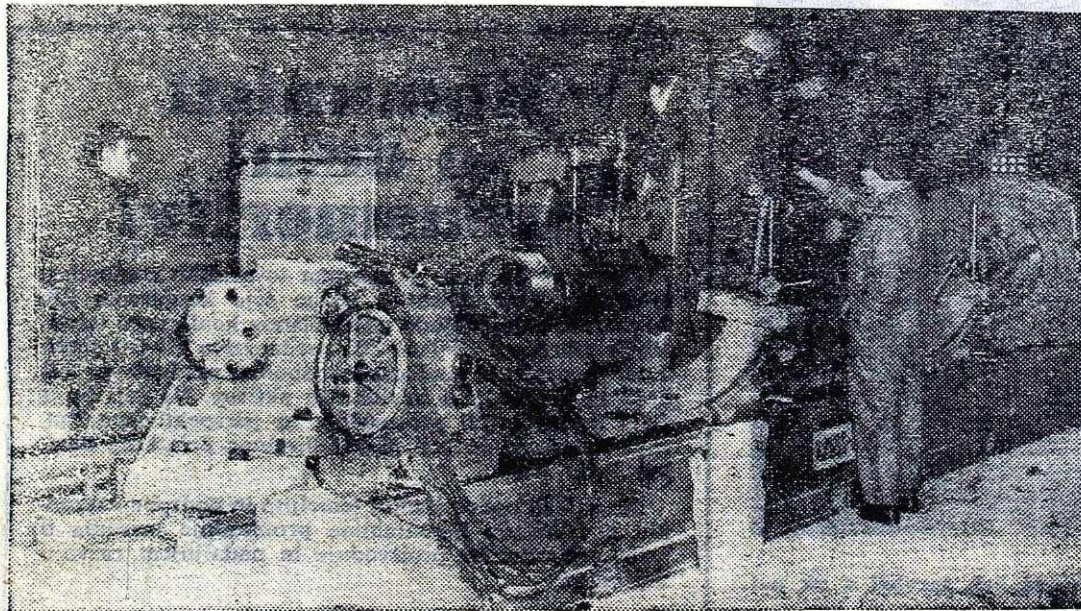
Oglašam se vam iz Ljubljane, kjer sem na odsluženju vojaškega roka. Zelo me je prizadela reportaža o Jesenicah in o Jeseničanih v Anteni. Mislim, da je neresnična.

Pozivam vas, da dokažete svetu, da Jeseničani nismo le »tradicionalni pivci«, temveč da poznamo tudi druge vrste bolj zdrave ZABAVE. Vem, da je na Jesenicah še dosti društev — krožkov — sekcij, ki s svojim delom demantirajo trditve v omenjeni reportaži.

Sem mnenja, da bi morala OK ZMS Jesenice razpravljati o tem vprašanju in novinarje Antene povabiti na ponovni ogled dela in možnosti zabave, rekreacije in možnosti za kulturno sprostitev mladega človeka na Jesenicah. S tem mislim, da bi se ogledali tudi kaj drugega, ne le gostilne in šele potem sodili mlade in stare Jeseničane ter njihove tradicije.

Tovariški pozdrav!

Janko Močnik, V. P. 6550/6
Ljubljana

Montaža stružnice
v valjarni Bela

Železarski globus

FRANCIJA — Francoska železarska družba Usinor bo povečala proizvodne zmogljivosti jeklarne v Dunkerque. To velja predvsem za kontinuirano vlivanje. Zato je sklenila s severnoameriško družbo McConco iz Detroita (sestavljata jo železarska družba McLouth Steel Co in znana družba za naprave za kontinuirno vlivanje Concast AG iz Züricha) sporazum o prodaji izkušenj. McConco bo posredoval tej železarni sedemletne izkušnje, ki jih je dobil pri proizvodnji vroče in hladno valjane pločevine iz kontinuirno odlitih slabov v železarni McLouth.

JAPONSKA — Železove pelete, ki vsebujejo 90 % železa in 1,5 % niklja in jih je proizvedla kanadska družba Falconbridge, so pred kratkim prvič preizkusili v železarni japonske železarske družbe Mitsubishi Steel Co. Rezultati poskusov so bili ugodni. Ugotovili so, da je mogoče uporabiti v obločni električni peč do 35 % vložka iz teh pelet namesto starega železa. Poleg tega so ugotovili normalno porabo električne energije ter vse ostale obratovalne pokazatelje takšne kot pri uporabi starega železa. Celotna količina niklja iz peletov je prešla v jeklo.

ZAHOĐNA NEMCIJA — Leta 1969 je pristanišče za ladje z železovo rudo Weser pri Bremerhavenu prvič pretovorilo več kot 3 milijone ton te železarske surovine. V bližnji bodočnosti namerava jo povečati njegovo zmogljivost na 4,5 milijone ton letno. Istočasno nameravajo povečati zmogljivost skladišča za železovo rudo od sedanjih 300.000 na 750.000 ton.

ZAR — V železarni Hcluan nameravajo v bodočnosti povečati zmogljivost proizvodnje surovega jekla od sedanjih 300.000 na 1,5 milijona ton. Najprej bodo zgradili še dva plavža. Prvega do leta 1973 in drugega do leta 1975. Vzoredno s tem bodo povečali tudi proizvodne zmogljivosti v jeklarni.

ZDA — Problem uporabe nerabnih avtomobilov v železarski industriji postaja v ZDA iz leta v leto večji. Leta 1968 so imeli v tej državi na vsakih sto novih prodanih avtomobilov 72 nerabnih. Za leto 1980 cenijo, da bodo Amerikanci izločili iz prometa 10 milijonov starih avtomobilov letno.

**Dopisujte
v Železarja**

Samoupravni organi v preteklem tednu

20. seja odbora za dohodek in sistem nagrajevanja

V ponedeljek, 20. aprila 1970 se je sestel odbor za dohodek in sistem nagrajevanja ter obravnaval problematiko nagrajevanja v zvezi z remontom v valjarni 2400. Na osnovi razprave, ki je bila zelo temeljita so nato sklenili tole:

— Remont v valjarni 2400 mora potekati tako kot je programiran in so zato odgovorni organizatorji proizvodnje in vodje strojnega vzdrževanja.

— V masi osebnega dohodka so zajete in upoštevane vse pretekledne ure normalnega značaja.

— Na seji dne 10. maja 1970 bo odbor, ko bo razpravljal o oblikovanju osebnih dohodkov v aprilu, posebej razpravljati tudi o tistih preteklednih urah, ki jih bodo vzdrževalci dosegli pri remontu 2400 in bodo presegle planirano kvo-

to upoštevano v masi osebnih dohodkov. To bodo predvsem ure, ki jih bodo vzdrževalci opravili v nedeljo, 26. in v ponedeljek, na praznik 27. aprila 1970.

— S takim načinom reševanja problematike nagrajevanja v času remontov, se odbor ne strinja in naroča, da se pri vseh bodočih remontih v naprej predvidi tudi oblikovanje osebnih dohodkov za čas remonta, če se leta odvija v posebnih pogojih.

— Šefu delovne enote vzdrževanja so naročili, da za delo, ki je programirano v prvo-

majskih praznikov, pripravi analizo potrebnih del in predvidenih ur.

V nadaljevanju seje so obravnavali predlog kadrovskega sektorja o spremembi člena 97 pravilnika o delovnih razmerjih, ki predvideva miljeje pogoje v primerih prekvalifikacije in preusmeritve delavcev z dolgoletnim stažem. Kadrovskemu sektorju so naročili, da predlog posreduje delavskemu svetu Železarn v potrditev, na prvi naslednji seji, ki bo v sredo 29. aprila 1970. Strinjali so se tudi s predlogom kadrovskega sektorja, da se osebni dohodki delavcev v času prekvalifikacije izplačujejo v višini obračunske postavke prejšnjega delovnega mesta z gibljivim delom poprečja Železarn. Ti osebni dohodki bodo bremenili maso osebnega dohodka pred razdelitvijo.

7. seja komisije za proizvodnjo v valjarni Bela

Komisija za proizvodnjo pri svetu DE valjarna Bela je imela 8. aprila 7. redno sejo. Iz podatkov, ki so jih na seji najprej obravnavali, je razvidno, da so na Blumingu izpolnili proizvodni načrt za marec s 102,9%, v valjarni trakovi s 102,4%, valjarna žice pa s 97,4%. Največja dnevna proizvodnja v valjarni žice je znašala 409,6 ton, na eno izmeno pa 166 ton. Dalj časa so se zadržali pri operativnem planu za april. Bili so mnenja, da mesečni proizvodni načrt za april z dobrim delom in brez večjih zastojev tudi dosežejo.

Tov. Komljanec je v razpravi opozoril na pomanjkanje delavcev, sicer predvidevajo, da bodo dobili delavce za IV. izmeno v valjarni žice, v oblikovalnici profilov pa imajo odobreno povečanje normativ in že montirajo nov oblikovalni stroj. Novi problemi bodo nastali, ko bodo začeli zaposleni delavci odhajati na redne dopuste. Tov. Rozman je govoril o izkoriščanju kapacitet globinskih peči, ki ni ustrezno. Ob koncu seje so sprejeli štiri sklepe. Vodičnemu kadru valjarni so naročili, da poskrbi za stoddotno izkoriščenje globinskih peči, razen tega je treba zasledovati stroške in jih zmanjševati. Material, ki je na razpolago, je treba predelati čim boljše in z manjšimi stroški. Skladno s sprejetim sklepom morata vodstvo valjarne žice in vodstvo površinske obdelave urediti problem odnašanja materiala. Ugotavljajo, da kljub izdelanim regulativom nastajajo težave. Skladiščniku tov. Celarcu so naročili, da poskrbi za izdelavo analiz, s katerimi naj bi dobili podatke za brame, ki niso označene v skladišču

15. seja odbora za poslovno politiko

Predsednik odbora za poslovno politiko je sklical 15. sejo odbora v četrtek 16. aprila 1970 z namenom, da na seji obravnava sklenitev in podpis dolgoročne pogodbe s koksarno Lukavac.

Glede na to, da niti zvezni, niti republiški organi niso uspeli rešiti problema koksne koksarne Lukavac pa ima monopolni položaj in Železarni ne preostane drugega, kot da sklene dolgoročno pogodbo so sklenili, da takšno pogodbo sklenemo in so pooblastili glavnega direktorja, da jo podpiše. Glavnega direktorja so prav tako pooblastili, da podpiše tudi pogodbo o oročanju sredstev za rekonstrukcijo koksarne v znesku 10.000.000 din za vse slovenske železarn. Na našo Železarno odpade 8.620.000 din. Glavnemu direktorju so naročili, da pri podpisu pogodbe poizkuša odložiti začetek plačevanja do I. kvartala 1972. K temu sklepu o sklenitvi pogodbe so sprejeli še naslednje pripombe oziroma sklepe:

— Če koksarna ne pristane na odložitev do I. kvartala 1972, se odbor strinja, da se pogodba podpiše z začetkom odplačevanja v I. kvartalu 1971.

— Skupaj s podpisano pogodbo je treba koksarni poslati tudi spremno pismo, v katerem morajo biti navedeni naši pogledi in pripombe na posamezne člene pogodbe.

— Za dopolnilne količine koksne, ki ga potrebujemo za normalno obratovanje plavžev je treba iskati vire za dobavo le-tega iz uvoza, čeprav tudi v blagovni izmenjavi.

— Smatrali so, da smo samoupravljavci v takem medsebojnem dogovarjanju, ki je pogojeno s sedanjim sistemom gospodarjenja v neenakopravnem položaju in zato zahtevali, da se prek republiških organov razčisti enakopravnost, prek naših poslancev pa postavijo vprašanje kdaj bo to urejeno.

V nadaljevanju seje so obravnavali predlog odbora za gradnjo športno kulturne hale in odobrili, da METALNI iz Maribora nudimo kredit 1.260.000 din za nabavo potrebnega materiala za gradnjo strehe. Naročili so odgovorni službi, da v tem smislu sklene kreditno pogodbo, odplačilo kredita pa bo urejeno s samoprispevki gospodarskih organizacij občine Jesenice.

Sklenili so še, da bodo na prvi seji delavskega sveta Železarn predlagali, da se tudi Železarna vključi v akcijo skupščine občine Jesenice za zbiranje sredstev za športno-kulturno dejavnost v občini prek samoprispevka gospodarskih organizacij občine in da Železarna prispeva za dobo 3 let pa 70 din na zaposlenega na leto.

Stališča

11. seja plenuma republiškega odbora Sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije

Republiški odbor sindikata delavcev industrije in rudarstva je na svoji 11. redni seji razpravljalo o družbeno-ekonomskem vidiku uporabe sodobnih metod obračuna poslovanja. Razprava je potekala na osnovi analize, ki jo je izdelala Visoka ekonomsko-komercialna šola v Mariboru. Na osnovi uvodnega referata, ki ga je podal docent na Visoki ekonomsko-komercialni šoli, Maribor tov. Mikl Ciril in razprave predstavnikov delovnih organizacij: Lesno industrijsko podjetje — Slovenj Gradec, Loške tovarne hladilnikov — Škofja Loka, Tekstilna tovarna in konfekcija »METKA«, Celje, Tekstilna tovarna »NOVOTEKS« — Novo mesto, Tekstilna tovarna »SVILA« — Maribor in »ZLATOROG« — Maribor, o praktičnih izkušnjah pri uporabi sodobnih metod obračuna poslovanja, je republiški odbor sprejel naslednja stališča in ugotovitve:

1. Poenotenje metod obračuna je realna osnova za družbeno usmerjanje delitve dohodka. V sporazumih, ki se bodo sklepali po zakonu o dohodku, ni dovolj določiti samo osnove in merila za delitev dohodka, temveč bo potrebno izbrati tudi način obračuna, ker bodo sicer podjetja prilagajala finančni rezultat zaželenim ciljem ter bi merila iz samoupravnih dogovorov ostala le formalna. Smatramo, da bi organi Gospodarske zbornice morali ustvariti vpogled v sedanje stanje in oceniti posledice takšne in tolikšne raznolikosti.

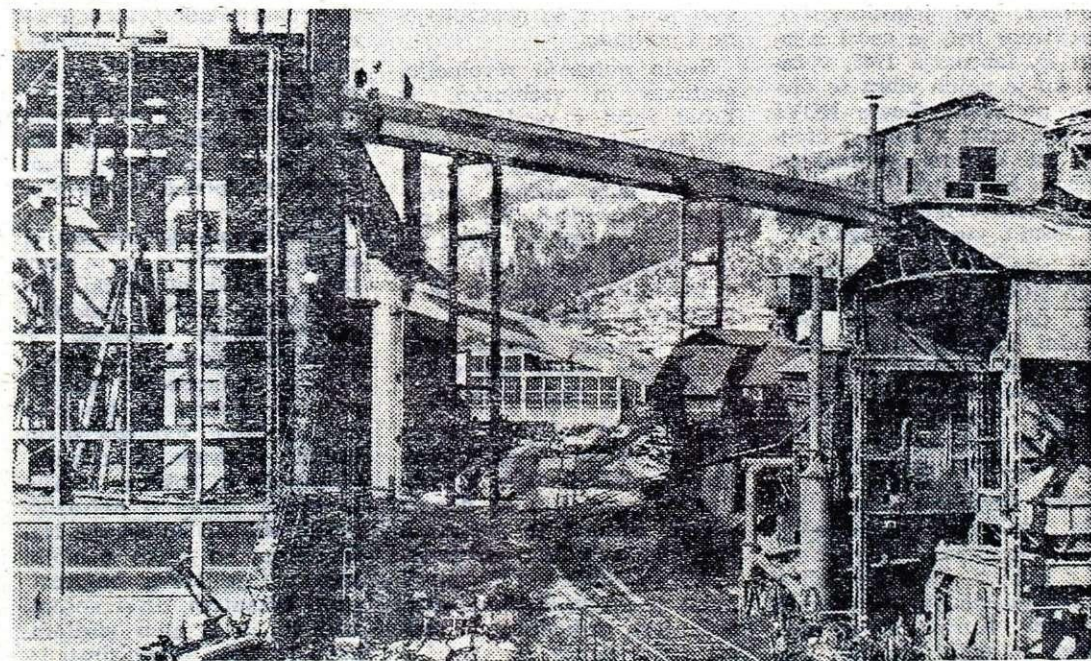
2. Republiški odbor ocenjuje, da ima sodoben način obračuna poslovanja neposreden in bistven vpliv na formiranje osnov za delitev dohodka in osebnih dohodkov.

3. V razpravi je opozorjeno in ugotovljeno, da ima opuščanje individualnih meril negativne posledice na realizacijo načela delitve dohodka po rezultatih dela. Republiški odbor priporoča osnovnim organizacijam sindikata, da tem vprašanjem posvečajo trajno pozornost ter da pri formiranju sistemov delitve osebnih dohodkov vztrajajo na takšnem sistemu delitve osebnih dohodkov, v katerem bo osebni dohodek delavca odvisen od njegovega dela, uspeha delovne enote ter uspeha delovne organizacije kot celote.

4. Primeri podjetij, ki uporabljajo sodobne metode obračuna poslovanja kažejo, da so doseženi večji uspehi poslovanja, da je povečan obseg poslovanja ter da se je povečalo število produktivno zaposlenih. Takšna gibanja pa so primarno interesantna in za delavca-posameznika in za delovno organizacijo kot celoto.

5. Republiški odbor bo s problemi, ki so v zvezi z uporabo sodobnih metod obračuna poslovanja in z vsebino današnje razprave ter zaključki, seznanil Gospodarsko zbornico, občinske odbore sindikata delavcev industrije in rudarstva in na primeren način ostali sindikalni aktiv z namenom, da omenjeno problematiko vključijo v svoje programe aktivnosti.

Republiški odbor sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije

Nova aglomeracija izpodriva staro

Sestanki delovnih skupin

RTA — VMR — Na sestanku 14. 4. so razpravljali o osnutku statuta. Pripomb niso imeli. Poleg tega so želeli nekatera pojasniti v zvezi z regresi v počitniških domovih.

RTA — TMK — Na sestanku 16. 4. so člani delovne skupine seznanili z osnutkom statuta železarne. Pripomb niso imeli in so se v celoti strinjali s predlaganim osnutkom.

RTA — EMP — Na sestanku 17. 4. so obravnavali osnutek statuta železarne, ki je bil objavljen v Železjarju. K predlaganemu osnutku niso imeli pripomb.

RTA — KER — Tudi na sestanku te delovne skupine 17. 4. k predlaganemu osnutku ZJ niso imeli pripomb.

RTA — EZ — K predlaganemu osnutku ZJ niso imeli pripomb. Menili so le, da bi bil točkovni sistem uveljavljen spriču prehoda na 42-urni teden. Ponovno ugotavljajo, da je problem delovnega prostora omrežne skupine že znan in je to vprašanje vedno znova na dnevnem redu. Delovni pogoji ne ustrezajo. Glede proizvodnih stroškov se bodo trudili, da bo material za instalacije in ostalo uporabljeno v taki meri, kolikor je v kvaliteti še primerno.

PLAVZ — KAMNOLOM — Sestanek so imeli 13. 4. Vodja delovne skupine je odgovoril na postavljeno vprašanje na prejšnjem sestanku, nato pa opozoril na nedavno poškodbo Staneta Šubica. Sicer v kamnolomu Podmežaklju že od lanskega septembra niso imeli poškodb, pa omenjena poškodba, do katere je prišlo pri prevračanju vagončkov, nenehno opozarja na bolj varno delo.

Kamnolom dolomita v Trebežu je še v razvoju in je treba dokončati drugo in tretjo fazo. Z izgradnjo glavnega rova in jaška bo možno pridobiti več kvalitetnega dolomita. Ob bolj varnem delu bo tako možno dosegati večjo proizvodnjo. Povečati bo treba stalež delavcev kljub pomanjkanju delavcev v železarni, izgradnja II. in III. faze pa bo trajala poldrugo leto in je treba takoj pričeti z delom.

MARTINARNA — izmena KOBAL — Sestanek so imeli 11. 4. Vodja delovne skupine je najprej posredoval informacijo o stanju železarne, razpravljali pa so o nelikvidnosti, visokih materialnih stroških in proizvodnem načrtu, ki ga ne dosegajo. Menili so, da bi vsak član kolektiva lahko z dobrim delom zelo izboljšal položaj v obratu in železarni. Vprašanje je bilo, zakaj pri garniturah peči V niso postavljeni vozovi za kokile in zakaj 100-tonski žerjav ni bil v remontu, ko so obratovali s tremi pečmi. Obravnavali so še varnost pri delu, ker so lani imeli tri lažje poškodbe. Navzoče so opozorili

na večjo previdnost pri delu ter dosledno uporabo zaščitnih sredstev.

VALJARNE PROFILOV — ADJUSTAŽA — Na sestanku delovne skupine Dolinar 10. 4. je vodja delovne skupine informiral navzoče o proizvodni problematiki za marec in opozoril na reklamacijo zaradi slabega brušenja od tovarne verig v Lescah. V prihodnje bo treba posvetiti večjo pozornost kvaliteti materiala in odgovornosti posameznih delavcev. Vodja delovne skupine je še dodal, da je treba delati naprej tako kot doslej, ne glede na predvideno ukinitve obratov. Adjusterji so predlagali in se zavzemali za močnejšo razsvetljavo delovnih prostorov, ker je slaba vidljivost pri brušenju.

VALJARNE PROFILOV — ADJUSTAŽA — Delovna skupina Ravnik je imela sestanek 11. 4. Vodja delovne skupine tov. Benedičič je prisotne seznanil z obratno problematiko v marcu. Adjusterji bodo morali biti bolj pozorni, da ne bo reklamacij. Glede predvidene ukinitve obratov z nerentabilno proizvodnjo so imeli naslednje pripombe. Slehernemu delavcu je treba zagotoviti delo pod boljšimi pogoji in enakem zaslužku, uvesti novo proizvodnjo, ki bo rentabilna. Proge ustavljati postopoma, obenem pa montirati nove stroje, tako da bodo ob ustavitvi lahkinih in srednje proge že montirane nove naprave. Tudi na tem sestanku so želeli boljše razsvetljavo na nočni izmeni.

VALJARNA PROFILOV — ADJUSTAŽA — Sestanek delovne skupine Zupan je bil 14. 4. Razpravljali so o vzrokih za reklamacijo Tovarne verig Lesce. Sodelavec Kolenc je trdil, da ni prav, če izmene tekmujejo in se pri delu premalo pazijo. Tov. Burnik je menil, da je bil material slabo valjan in raztrgan, tov. Žvan pa je iskal vzroke pri odgovornih službah, ki niso nabavile ustreznih očal z dioptrijo. Zato morajo brusilci delati z zažganimi očali, kar jih precej ovira. Temu je sledil odgovor, da za slabo delo ni opravičila in izgovorov, kar velja tako za službe kot za adjusterje. Glede plana menijo, da ni dosegljiv zaradi okvare na visokotlačnem vodu. Na osnovi informacije obrata, ki jo je posredoval vodja skupine, je bilo vprašanje, kaj bodo v prihodnje delali v obratih. O statutu niso razpravljali, pač pa ga bodo obravnavali med malico.

RTA — RMR — Na sestanku 14. 4. so bili prisotni vsi člani delovne skupine RMR. Ponovno so bili seznanjeni s posameznimi členi statuta železarne, ki so najbolj aktualni ali pa nekaterim

nerazumljivi. Obravnavani so bili tisti člani, ki zadevajo posameznika, to je delitev osebnih dohodkov, varstvo pri delu, dolžnosti in pravice ter odgovornosti delavcev in njim nadrejenih. Nekateri člani skupine so osnutek statuta prebrali že prej, tako da je sestanek potekal nemoteno in niso imeli pripomb.

PLAVZ — APNENICA — Na sestanku 10. 4. so govorili o proizvodnji za marec, o neustreznem dovozu apnenca ter zaščitnih sredstvih. Proizvodnja v marcu je bila pod planom zaradi precejšnjih snežnih padavin in izostankov. Kvaliteta apna bi bila lahko boljša, če bi dovažali drobnejši apnenec iz Brezovice. Obratovodstvo naj to uredi. Vprašanje je tudi bilo, če res ni nobenih možnosti, da bi dobivali apnenec iz našega kamnoloma. Tako vprašanje je bilo že večkrat postavljeno, delavci, ki so bili zaposleni v kamnolomu, pa menijo, da je to možno. Sledila je informacija o dopustih. Dokler ne bo stalež izpopolnjen, dopusta ne bodo mogli izkoristiti. So zaskrbljeni zaradi varnega dela. Nevarno je, če kamenček razbije steklo na očalih, rani lahko oko. Vodja delovne skupine je delavcem pokazal očala, ki so razbita, pa se steklo vseeno ni sesulo.

PLAVZ — RUDARNA AGLOMERACIJE — Delovna skupina je bila na sestanku 10. 4. seznanjena s proizvodnjo v marcu. Vzrok, da niso dosegli plana, je treba iskati v nekalitetni rudi za aglomeracijo. V skupini je precej delavcev iz drugih republik, zato so obravnavali tudi okrožnico kadrovskega sektorja št. 8. Bojijo se, da ta ne bi prizadela tudi poštenih delavcev. Delavci so bili seznanjeni tudi z možnostmi koriščenja dopusta v naših počitniških domovih in z osnutkom statuta.

OTK — KEMIČNI — Na sestanku 30. 3. so bili seznanjeni s položajem, ki bo še vplival na našo proizvodnjo. Zaradi težke finančne situacije ne bodo mogli nabaviti nekaterih novih aparatov in strojev, ki jih potrebujejo. Poleg tega so bili seznanjeni z ukinitvijo nekaterih obratov z nerentabilno proizvodnjo, govorili pa so tudi o koriščenju dopustov, ki bo zaradi triizemskega dela moralo biti dobro organizirano.

VALJARNA BELA — Delovna skupina Šmid je imela sestanek 13. 4. Proizvodni načrt za marec ni bil v celoti izpolnjen, ker ni bilo dovolj valjanega vložka. Zaradi plana so imeli pripombe predvsem zaradi slabega dobiti (izplena). Precej dela so imeli z ravnanjem žarjene pločevine. Sprejeli so načrt za april. Delavci so zahtevali, da je treba tarifne postavke urediti po vrednosti delovnih mest v vseh oddelkih enako. Na prihodnji sestanek delovne skupine bodo povabili šefa delovne enote. Ker je bilo v zadnjem času več poškodb, delavce ponovno opozarjajo, naj v večji meri upoštevajo predpise in ukrepe. Zavzemajo se za večji red in čistočo v obratu.

Ob 25-letnem jubileju Fronta

Front, prvi jugoslovanski ilustrirani list, je začel izhajati 25. februarja 1945, v času, ko je vojna vihra še divjala po svetu. Enot NOVJ so bile tedaj v splošni ofenzivi za končno osvoboditev države. Naši narodi so takrat začeli poudarjati geslo: »Vse za fronto, vse za zmago.«

V tem smislu je vrhovni štab NOVJ in POJ dal zaimpel, da bi ustanovili prvi uradni jugoslovanski vojaški list Front, medtem ko je prvi odgovorni urednik, akademski slikar Ismet Mujezinović, prvoborec, z nekaj tovariši zamisel uresničil.

Prve številke časopisa so bile popolnane s poročili, reportažami in drugim članki z bojišča. Tiskan je bil v nekaj jezikih jugoslovanskih narodov. Kurirji so ga raznašali in delili borcem, lahko pa ga je bilo najti tudi v že osvobojenih mestih. Pri-

spel je celo v še neosvobojeno Ljubljano.

Svojo notranjo revolucijo, grafično in vsebinsko, je Front začel v petdesetih letih, ko je iz revije za pripadnike JLA prerastel v revijo za vse naše občane, predvsem za mladino. Ko je nastopilo leto 1968, je Front začel izhajati kot tednik in to v bakrotisku, barvah in v povečanem obsegu.

Od lanskega marca dalje Front spet izhaja tudi v slovenščini in makedonščini.

Namen in naloga lista sta bila in ostala — da spremlja dogodke, poročja, komentira o vsem, kar se dogaja v naši armadi in svetovnih vojskah, da piše o vojskovanju, o vojakih — ljudeh. V njem se srečujejo zgodovina, sedanjost, prihodnost in smisel vojskovanja (če vojskovanje sploh ima smisel). Front je predvsem name-

njen naši mladini, točneje — njeni vzgoji v duhu jugoslovanskega socialističnega patriotizma. Za vzgajanje v duhu obrambe in za učenje mladine ima Front nekaj rubrik, ki so prilagojene tudi potrebam šolskih učnih programov.

Najširšemu krogu bralcev, ki so na kakršenkoli način prav tako vojaški obvezniki, so namenjene rubrike podobnega vzgojnega značaja. V »Frontovi vojaški šoli« priobčujemo natančnejše načrte, preseke, sheme in navodila za uporabo najrazličnejših bojnih sredstev. V rubriki »Obramba in zaščita« izhajajo stalni članki o najrazličnejših oblikah bojevanja. Naši občani se lahko naučijo, kako se je treba bojevati proti desantom, diverzantom, tankom in drugim vozilom, kako je treba organizirati izvidništvo, opazovanje, patrolje, kako se postaviti v

bran »peti koloni«, kako preprečiti presenečenja vseh vrst, ki s sabo prinašajo nevarnosti.

Tak namen in vsebina sta značilna za skoraj vse Frontove rubrike. S tem v zvezi posvečamo posebno pozornost primerom in izkušnjam iz NOV.

Front nenehno spremlja tudi znanost in tehniko, da bi lahko seznanil bralce z zgodovino in potekom razvoja tehnike, predvsem vojaške, in z uporabo tehničnih dosežkov v vojaške namene. V rubriki »Iz vojaških arzenalov in z bojnih poligonov« bralec lahko najde opis merilne naprave z infra rdečimi žarki, laserja, najrazličnejših raket, novih tipov letal, ladij, oklopnih vozil, novih oblik taktične uporabe sodobnih bojnih sredstev. Vojaško tehnični komentarji pripovedujejo na primer o tem, kako je možno s helikopterji ugrabit z nasprotnikovega ozemlja kompletno radarsko postajo, ali kako

lahko nekaj »ljudi žab« potopi več nasprotnikovih ladij. Številni so prispevki s širšega področja znanosti: o osvajanju vesolja, problemih urbanizacije, o futuroloških tokovih znanosti in podobno.

Članki o osvobodilnih vojnah in gibanjih v svetu, socialnih nemirih in drugih pomembnejših dogodkih so vedno navzoči na straneh Fronta.

List še posebej neguje svoje specialne rubrike s področja kulture, feljtonistike in razvedrila.

V svojih 25 letih izhajanja je Front trajno ostal v znamenju naslovne strani svoje prve številke — oborožene kolone ljudi, ki korakajo naprej proti zmagi, in simboli-ke lika tovariša Tita — vselej v znamenju njegove misli in njegovega dela.

Ilustrirani tednik Front bi vsekakor zaslužil več naše pozornosti, saj nudi dosti zanimivega branja.

OBISKALI SMO...

Sindikalni odbor Javornik I

Antona ZUPANA, predsednika sindikalnega odbora Javornik I, smo poiskali na popoldanski izmeni in ga prosili za kratek razgovor. Kolektiv obrata Javornik I že vseskozi prištevamo med največje v železarni, zato nas je zanimalo, kako sindikalna organizacija v obratu rešuje probleme in kako jih posreduje članom sindikata.

V zanimivem pogovoru je tov. Zupan omenil več oblik dela, ki jih je treba upoštevati predvsem pri sedanjih situaciji, ko je sodelovanje s samoupravnimi organi v železarni, delovni enoti in v obratih nujno. V DSŽ ima obrat Javornik I štiri člane. Kadar je za sejo DSŽ pripravljen pomembno gradivo oziroma važno vprašanje, potem se najprej pogovorijo z omenjenimi člani DSŽ in jih seznani s stališči sindikalne organizacije. Kadar pa so na dnevnem redu seje sveta DE valjarni važni problemi, je treba predhodno obravnavati problematiko s člani sindikata, ki so bili izvoljeni v omenjeni samoupravni organ.

Sindikalni odbor Javornika I je bil od vsega začetka med pobudniki za ustanovitev delovnih skupin, ki jih imajo v njihovem obratu v vseh oddelkih in na vseh izmenah. Mesečno enkrat se na konferenci sestanejo delovodje in pogovorijo o problemih, ki jih je treba obravnavati z delavci — člani sindikata, na sestanku delovne skupine. Na takem posvetu pove svoje mnenje in opozori na določeno problematiko tudi obratovodja. Sindikalni odbor se torej poslužuje delovnih skupin, kajti tu je mesto, kjer sindikalna organizacija lahko delavcem oziroma članom sindikata posreduje zelo dinamično problematiko železarni in obrata. Sindikalni odbor Javornika I šteje 16 članov. Ti so razporejeni tako, da lahko na vseh izmenah prisostvujejo oziroma sodelujejo na sestankih delovnih skupin. To je način, ki je za tako velik kolektiv kot je Javornik I, še najbolj ustrezen, da pride informacija o tej ali oni problematiki do člana sindikata. Niso pa to edine možne oblike, ki jih sindikalni odbor lahko uporablja. Včasih se je treba pogovoriti tudi med malico, zlasti takrat, ko je treba o določeni problematiki čimprej obvestiti kolektiv.

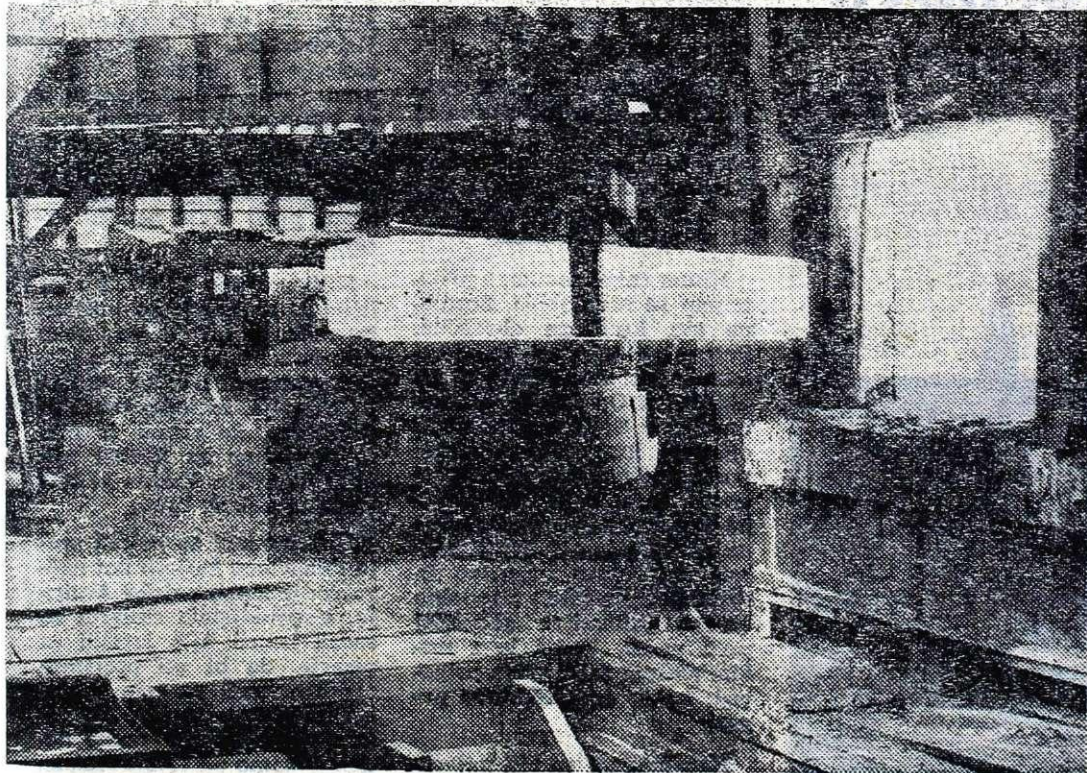
Sindikalni odbor lahko uspešno deluje, če ima tesno povezavo s samoupravnimi organi, obratovodstvom, po drugi strani pa tudi z družbenopolitičnimi organizacijami. S sodelovanjem naštetih faktorjev so zadovoljni, zlasti še, ko vemo, da povsod ni tako. Dejavnost sindikalnega odbora je bila v tej mandatni dobi zelo živahna. Imeli so 21 sej, ki so bile izredno dobro obiskane. Tako kot v drugih obratih, je tudi v njihovem zanimanju za izlete precejšnje, le v različnih športnih panogah je še premalo vključenih članov sindikata iz njihovega obrata. O tem problemu se bodo pogovorili na eni prihodnjih sej, na katero nameravajo povabiti tudi referenta za športno rekreacijo, ki bi lahko dal precej praktičnih nasvetov in napotkov.

Naš pogovor s predsednikom tov. Zupanom smo navezali tudi na kulturno prosvetno področje. Sindikati so bili včasih prava šola komunizma in zato zelo pomemben faktor pri izobraževanju delavcev. To dokaj pomembno področje delovanja pa je v sindikalnih odborih vse premalo upoštevano, člani sindikata pa si oblike in načine izobraževanja ter udeleževanja izbirajo sami. V prihodnje bo treba napraviti precej več, da bomo tudi na tem področju napredovali.

Sindikalni odbor ima na vsaki seji na dnevnem redu tudi vprašanja, kako naj bi pomagal članom sindikata, ki so zaradi bolezni v težkem položaju. Imajo poseben pravilnik. Razen tega imajo v njihovem obratu tudi take člane sindikata, ki kljub daljši bolezenski odsotnosti ne vložijo prošnje, čeprav je le-ta osnova za podelitev pomoči. V takih primerih sindikalni odbor sam odloči in pomaga članom sindikata. V prihodnje bodo zaradi boljše evidence o bolezenski odsotnosti članov sindikata iskali ustreznih informacij tudi na kadrovskem sektorju. Tako bodo dobili bolj natančen pregled in delo bo precej olajšano.

Problematika valjarn je znana. O tem je bilo v zadnjem železarnju tudi precej napisanega. To pomeni, da bo sindikalni odbor v obratu Javornik I imel dovolj dela, ki ga bo lahko učinkovito opravil le ob tesnem sodelovanju tako s samoupravnimi organi, obratovodstvom, TO OO sindikata in ZK ter ZMS v obratu in železarni.

-or

Ignis peč na težki progi

Prva pomoč pri elementarnih nesrečah

1

Prva pomoč zajema ukrepe in postopke, s katerimi ponesrečenemu ali poškodovanemu človeku na kraju nesreče čimprej priskočimo na pomoč. Splošni tehnični razvoj (elektrifikacija v hiši, povečan promet na cestah, nevarnosti na delovnem mestu), naravne nesreče in še zlasti nevarnosti v vojni zaradi orožja za množično uničevanje, nalagajo obveznost, da se vsi ljudje »oborožijo« s potrebnim znanjem za prvo pomoč najprej samemu sebi in potem tudi svojemu bližnjemu.

Prvo pomoč je dolžan dati vsakdo, ki si je pridobil osnovno znanje.

Prva pomoč mora biti čimprejšnja. Nikakor ne smemo čakati na zdravnika, kajti čakanje pomeni izgubo dragocenega časa in lahko ogrozi življenje poškodovanega. Pri nesrečah morajo biti vsi, ki pomagajo, pri sebi in se morajo znati čustveno obvladati. Premagati morajo strah pred krvjo, ranami, omedlelimi ljudmi, bolečinami poškodovanega, vse ukrepe in ravnanje pa mora voditi ena sama želja — pomagati poškodovanemu in reševati njegovo življenje.

Pripomočki za prvo pomoč

Za prvo pomoč uporabljamo razne pripomočke in že vnaprej pripravljeni sanitetni material.

Prvi povoj je najprimernejši za previjanje rane. Sestavljen je iz sterilne gaze v obliki blazinice in sterilnega zavoja. Prvi povoj z dvema blazinicama gaze uporabljamo za strelne rane, z eno blazinico pa za navadne rane. Prvi povoj odpremo neposredno pred uporabo. Pri tem moramo paziti, da sterilne gaze ne bomo prijelj z rokami.

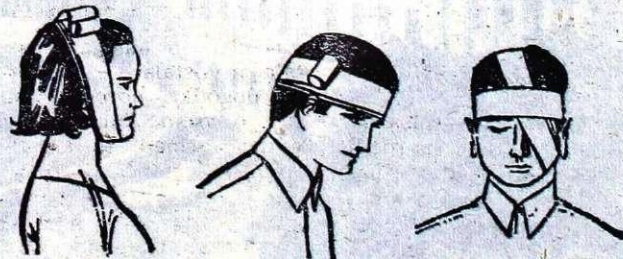
Povoji so izdelani iz bombažnega prediva in so široki od 4–20 cm, dolgi pa od 5 do 10 metrov. Za previjanje roke, stopal in glave uporabljamo navadne povoje širine 6 cm, za previjanje podlahti, nadlahti in golenice 8 cm, za trup in stegno pa 10 cm. Povoji niso sterilni in jih ne dajemo neposredno na rano, marveč čez sterilno gazo. Ta je zvita v več plasti in zapakirana v različno velike omote. Ko omote odpiramo, moramo paziti, da tistega dela gaze, ki pride na rano, ne prijememo s prsti. Gazo pritrdimo na rano z obližem, povoji ali s trikotno ruto. Trikotna ruta je vsestransko uporabljiva za utrditev povojev in imobilizacijo poškodovanih delov telesa. Če teh pripomočkov ni, potem je mogoče za prvo pomoč uporabiti stvari, ki so nam pri roki. Tako lahko za pokrivanje rane uporabimo kose čistega platna, čiste robce ali dele perila, seveda oprane in zlikane, ker s tem preprečimo infekcijo. Za imobilizacijo poškodovanih delov telesa lahko uporabimo različen material, ki ga je povsod mogoče zlahka dobiti. To so pasovi, desčice, letve, šotorska krila, deli pločevinastih strešnih žlebov, drevesna skorja, palice in drugo.

Kot pomožne pripomočke potrebujemo: nož ali škarije za rezanje povoj, obliža in obleke, stekleničko razstopine aseptola za razkužitev kože in majhnih površinskih ogrebnin.

Kako ravnamo z rano

Vse poškodbe, pri katerih je poškodovana koža, so rane. Prva pomoč ranjencu je pravzaprav že začetek zdravljenja. Rano moramo najprej zavarovati pred nadaljnjim onesnaženjem, kar dosežemo s tem, da jo previjemo z gazo in ustreznimi povoji.

Najprej je potrebno priti do rane. S poškodovanega dela telesa odstranimo obleko; če obleke ali obutve ne moremo sleči oziroma sezuti, jo pripravimo po šivu ali razrežemo. Nato je treba rano pokriti z gazo in previti s povojem.

Pri poškodbi glave uporabimo dva osnovna krožna povoja: vodoravni in navpični krožni povoj

Spomini iz NOB Jože Vidic

Jeseniški skojevci umirajo za domovino

Tkali smo mrežo osvobodilne fronte

Pripoveduje Cirila Curk iz Ljubljane, ki jo Javorničani poznajo kot Rebernikovo Cilko.

Nekega dne poleti 1941. leta, me je na stanovanju na Javorniku obiskala Mimi Zupan in mi povedala, da me kličejo partizani na zvezo. Brat Ivan je že bil partizan. Za nenaden odhod se je odločil, ker je bila na Javorniku izdana skupina mladincev, ki je trosila letake. Sodeloval je v tisti skupini mladincev, v kateri so delali tudi Karel Kraguljnik ter brata Rado in Sandi Kelih. Karel Kraguljnik je bil ustreljen kot talec na Koroški Beli 4. septembra 1941. leta.

Na prvo zvezo s partizani me je spremljala Mimica Zupan. Peš sva šli na Potoke, kjer sva nad vasjo srečali organizatorje vstaje Gregorčiča, Preželja in Kežarja. S seboj sva prinesli sveže svinjsko stegno, ki nama ga je dal neki javorniški mesar, Gregorčič me je približno takole nagovoril:

»Tvoj brat, svak in stric so člani partije. Si iz zanesljive družine. Sprejeta boš v članstvo komunistične partije, če prevzameš nalogo kurirke. Osebnost boš prenašala sporočila.«

In tako se je začela moja pot kurirke in partijske delavke. Poročila sem nosila na pokrajinski komite v Kranj

Lojzetu Kebeču. Javka je bila vedno na drugem kraju. Kebeču sem sporočala jeseniške novice, zahteve in sporočila. Bila sem zadolžena za zvezo z Jesenic do Kranja, Tončka Mokorel iz Trzica pa je pošto prenašala iz Kranja na Jesenice (Tončka je umrla v taborišču Ravensbruck).

Iz tiskarne v Kranju sem na Jesenice nosila letake in brošure. Nekoč sem na stopnicah v Stražišču dobila tri pakete literature in letakov. S paketi se je bilo nevarno sprehajati po Kranju. Šla sem na železniško postajo in čakala vlak. Dala sem jih pod klop in začela plesti, na vlaku pa sem dala pakete na polico. Pakete bi morala nesti Zofki Traven na Javornik, ki je bila zadolžena za razpečevanje literature. Ko grem s paketi na Javorniku od Muleja navzdol, priteče Špendalova gospodinja na cesto in mi zaupno reče: »Tam, kamor greš ti, so gestapovci.« In res so tisti dan aretirali Zofko. Če me Špendalova ne bi opozorila, bi me zalotili z literaturo.

Okupacija je zahtevala nove oblike delovanja partijske organizacije. Ko je 1941. leta Lojze Kebe postavil partijske celice po Javorniku, je organiziral samo trojke. V moji partijski celici sta bila še Zofka Traven in Franc Mencinger. Zofko Traven so gestapovci aretirali 8. decembra 1941. leta. V njenem stanovanju so imeli aktivisti in

partizani sestanke. Gestapovci so nameravali najprej aretirati njenega moža, ki je ob prihodu policije ležal v postelji. Zofka se je domiselno zlagala, da je v postelji močev brat. V sobi je za vrati stal s pištolo v rokah partizan Tinček Vister. Po odhodu gestapovcev je Zofkin mož skočil skozi okno in od-

Cirila CURK — Rebernikova z Javornika

šel v partizane, gestapovci pa so se zvečer še enkrat vrnili in Zofko aretirali. Franc Mencinger in Zofka Traven sta bila ustreljena kot talca.

Kot kurirka sem bila večkrat na Poljšici nad Podnartom. V tisti vasi so se 1941.

leta pri nekem kmetu zbirali prvoborci, med njimi precej Jeseničanov. Z Jesenic sem na Poljšico v partizane peljala Franca Kravsa in Janca Šmida. Z delavskim vlakom smo se zvečer peljali do Podnarta, tam pa nas je vedno čakal neki Jože, ki je bil menda ustreljen kot talec. Na Poljšici sem srečala Staneta Žagarja, Bertonclja, Gregorčiča, Preželja, Kežarja in druge borce.

Hoditi na javke ni bilo lahko. To so bili nevarni in težki podvigi. Nekoč sem bila na Potokih na zvezi z Viktorjem Kežarjem. Bila sva na prostem, pod drevesi in je lilo, da sva bila oba premočena. Pa sem rekla Kežarju: »Jaz se bom posušila doma, kje pa ti?« »Kaj je to proti sreči, ki nas čaka,« je odvrnil Kežar, ki je bil zelo čustven. V jeseni 1941. leta me je Kežar spet poklical na zvezo in sporočil, da bodo poslali na jeseniško področje organizatorja mladine. To je bil Tugomer Vidmar iz Kranja, instruktor Skoja za Gorenjsko. Z njim sem se prvič srečala na podstrešju pri Marjanu Kavalanju na Javorniku. Tam sta bila tudi Kežar in Preželj, člana jeseniškega okrožnega komiteja KP in OF, Kežar mi je povedal, da niso dobili primerne družine za Vidmarja. »Nekaj časa bo stanoval kot ilegalce na Javorniku,« je pojasnil Kežar. Tugomer je imel ponarejeno legitima-

cijo. Iz hiše je šel samo ob uri, ko so šli delavci v službo. S seboj je nosil kanglico z malico, kot da gre na delo v tovarno. Da je Vidmar stanoval v mojem stanovanju je vedela samo Mimica Zupan, ki je vodila skojevsko organizacijo na Javorniku. V prostem času je Vidmar igral na violino in pel mornarske pesmi. Pri nas je stanoval okrog 14 dni. V tem času je obiskoval skojevske sestanke, ki so bili pri Zupanu na Javorniku, včasih pod Stolum, Podmežakljo pa pri Balanču. Aretacija Tugomirja Vidmarja še vedno ni razjasnjena. Ni mi znano kje so ga aretirali. Nekateri trdijo, da na železniški postaji na Jesenicah, drugi pa, da so ga aretirali v Kranju. Tiste dni so se gestapovci hvalili, da so »ujeli veliko ribo.«

Decembra 1941. leta so začeli gestapovci verižne aretacije jeseniških skojevcev. Osrednja decembra so zaprli Zofko Traven, 17. decembra so aretirali Marjana Okrožnika, Staneta Rožiča in Milana Ropreta. Naslednji dan so aretirali Mimico Zupan in Jožeta Zalokarja, 21. decembra so aretirali mojega moža Karla Kozjeka in mene, nato pa še Kavalarja, Gregorčiča, Elo Treven, Podmežakljo pa Balanča, Laha, Dimca in druge skojevce. Z možem že nekaj dni nisva upala spati doma. Mož so aretirali v železnici, mene pa pri njegovem bratu na Jesenicah. Že

Boris Hafner

Čez Tatre v Czestochovo

DUNAJ — parlament

Vlak je potegnil, toda prijatelja, s katerim bi moral potovati, ni — kaj zdaj? Nisem vedel ali naj v Beljaku izstopim, ali naj pot nadaljujem sam. Odločil sem se — samo naprej!

Dolgočasna vožnja. Potniki so zatopljeni v časopise in ni slišati glasu. Gledam skozi okno in opazujem pokrajino. Kmalu sem na Dunaju. Tu sem počakal naslednji vlak, ki pripelje iz Beljaka.

Nisem čakal zaman, s prijateljem se res dobiva. Potrebna sva krepkega okrepčila. Potem se odločiva za ogled tehničnega muzeja, toda zapirajo ga. Od tod se peš odpraviva v Schönbrunn, da si ogledava kraljevi dvor Habsburške dinastije. To je svojevrsten pečat avstrijske baročne kulture, veličastna stavba na zunaj polna življenja, znotraj neizmerno bogastvo in razkošje. Plačava vstopnino in se pridruživa skupinici pred nama. Vodič je z rezkim glasom začel svojo pripoved, kakor že tolikokrat prej:

Habsburžani so bili največja dinastija novejšje zgodovine in vsa zgodovina srednje

Evrope se vrti okoli njih. To je povedal tako zmagoslavno, da sva dobila občutek, da je potomec Marije Terezije. Pripovedoval je o raznih poslasticah, ki so jih opravljali Habsburžani. V šestnajstem stoletju so branili Evropo pred Turki. V sedemnajstem so pripomogli do zmage protireformacije, v osemnajstem so širili ideje prosvetljenstva, v devetnajstem pa so bili pregrada proti veliki nemški državi.

Njihov cilj je bil živeti v veličini in razkošju. Za veličino in razkošje svoje vladarske hiše pa so izrabljali tako ideje kot narod. Menjali so ideje, ozemlja, metode, zveze in državnike, kadarkoli je bilo to prikladno za koristi njihove dinastije. Trajna je bila samo »vzvišena hiša«.

Habsburžani so pričeli svojo dinastično kariero kot nadvojvodje alpskih dežel Avstrije. V petnajstem stoletju so enega izmed njih izvolili za cesarja, da bi po prejšnjih nemirih imeli na tem mestu neškodljivega človeka. Ta položaj je postal dejansko deden — samo od 1742.—1745. leta cesar ni bil Habsburžan. Dolga stoletja so posebno

provaču
močili z
kaj pa
je Slišala
gorja Vid
te da so
v mobil.
bse do sr
za Karl
vunjsken
kridela.
za skupa
v Mimic
ma bili z
mi. Zofko
elčniimi
Mci niso
ka in M
čali, da
li januar
jupicali
ječila, da
va pa je
modo tepl
ldne se
me vedn
so. Pri kos
da so v
jeske sko

Isn

naše br
VAR smo
kam nam
mina jes
spda, da
nemiteju
sestjali: Vi
selar, Ka
nje name
Fra Menc
Kar in
zaen za d
skoci Ster
tubiral d
skirgovcih
kmar velil
Gkurirk
koeju sta
la bernik i
iz lica. Cir

musko vih
stičenitev
zelo velič
da hiše.

rekrasn
soh visij
lja cesarj
kri mogo
pot Karla
leš19 izv
inladal N
niahodni
It. Tu je
velajšega
navoda
intske, K
biloljen
leter pa
pcev, je
jaezija. P
zaal njer
kiadaljev
la njim je
Leo II.,
praj leti
strobele
stornem
mna Fra
blje mah
oz vojs
Foi, ki s
174 je tri
kil 1814. l
vate prin
nosto ne
jih Italije,
ska je c
Du

Prilogaču na Jesenicah so močili z Mimico Zupan, kaj pa tudi s Kavalari. Slišala sem, da so Tugomir Vidmarja tako pretepa da so ga morali nesti v avtomobil. V Begunjah je bil do smrti v bunkerju. Karla Kozjeka sem v vojniškem zaporu še dvakrat videla. V sobi sem bila skupaj z Zofko Travničnikom. Mimico Zupan. Z nami bili zaprti tudi njeni mož, Zofko so mučili z električnimi sunki, pa tudi Mimi niso priznala. Zanimivo je, da gestapovci sploh niso vedeli za moje sodelovanje z osvobodilno fronto. Niso vedeli, da sem članica partije. Zaprti so me samo zaradi tega, ker so zvedeli, da je pri nas stanoval Tugomir Vidmar. Samo zaradi tega je bil moj mož ustreljen. Šele po smrti mladincev v Dragi so me soočili z znancom, ki je pod gražnjo povedal več kot bi smel. Imena ne bom omenila, ker je ti isti človek prav tako žrtvoval življenje za našo svobodo.

(nadaljevanje prihodnjič)

Naše bralke Albine KAVARIC smo prejeli pismo, v katerem nam v zvezi s spominom na jeseniške skojevce sporoča, da je bil v okrožnem komiteju KPS, ki so ga sestavljali: Viktor Kežar kot sekretar, Karel Preželj kot njegov namestnik in člani Franca Mencinger, Marijan Kavalar, Nace Sterlekar, zadnji za delo z mladino in skoči Sterlekar. Le-ta je tudiiral denar pri jeseniških govornih, ki so ga takrat kar veliko in radi dali. Glavni kurirki pri okrožnem komiteju sta bili takrat Cirilka Bernik in neka Tončka iz Čače. Cirila Rebernik je

urodnost

Smemo naše bralke

Naše bralke Albine KAVARIC smo prejeli pismo, v katerem nam v zvezi s spominom na jeseniške skojevce sporoča, da je bil v okrožnem komiteju KPS, ki so ga sestavljali: Viktor Kežar kot sekretar, Karel Preželj kot njegov namestnik in člani Franca Mencinger, Marijan Kavalar, Nace Sterlekar, zadnji za delo z mladino in skoči Sterlekar. Le-ta je tudiiral denar pri jeseniških govornih, ki so ga takrat kar veliko in radi dali. Glavni kurirki pri okrožnem komiteju sta bili takrat Cirilka Bernik in neka Tončka iz Čače. Cirila Rebernik je

urodnost

Naše bralke Albine KAVARIC smo prejeli pismo, v katerem nam v zvezi s spominom na jeseniške skojevce sporoča, da je bil v okrožnem komiteju KPS, ki so ga sestavljali: Viktor Kežar kot sekretar, Karel Preželj kot njegov namestnik in člani Franca Mencinger, Marijan Kavalar, Nace Sterlekar, zadnji za delo z mladino in skoči Sterlekar. Le-ta je tudiiral denar pri jeseniških govornih, ki so ga takrat kar veliko in radi dali. Glavni kurirki pri okrožnem komiteju sta bili takrat Cirilka Bernik in neka Tončka iz Čače. Cirila Rebernik je

urodnost

urodnost

1. To avno, da je prišlo v veščino arške ideje in bilo njeno bila

svobodno nadzorni vstriju so li za šnjih nestu a po de 45. leznan. ebnno

moško vihteli orožje dinastičenitev in to orožje je zgrajeno veličino njihove vladavine. V krasnih dvoranah in sobah visijo portreti kraljev cesarjev ter vseh takratnih mogotcev. Tako vidiš pot Karla V., ki je bil leta 1550 izvoljen za cesarja in nadal Nizozemski, Španijolci Indiji in večini Italije. Tu je portret njegovega najstarejšega brata, ki je bil nadvojvoda Avstrije, Češke in Poljske, Karla VI., ki je bil izvoljen za cesarja 1711. letu pa ni imel moških potomcev, je zavladala Marija Terezija. Po njeni smrti je zavladal njen sin Jožef II., ki je nadaljeval materina delo. Njim je zasedel prestol Leopold II., ki pa je umrl leta 1782 in zapustil obremenjeno cesarstvo. Njemu in neizkušeni Francu II. Te problematično mahoma potisnilo v ozadje vojskovanje proti Franciji, ki se je začelo leta 1792 in trajalo v presledkih do leta 1814. To vojskovanje prineslo Habsburžanom veliko nesreč. Iznjali so jih Italije, francoska vojska je dvakrat zasedla

Devetnajsto stoletje je dalo novo smer zgodovini Habsburške dinastije. Navadno cesarstva so se začele zbujaati lastne želje, hotenja in naposled se je izkazalo, da se te ne morejo ujemati med seboj in z obstojem dinastije. Habsburžani so se zmeraj zavzemali sredino odra, toda morali so se toliko ponižati, da so se nasmihali drugim igralcem in naposled so sprejemali prišepetavanje pomožnega osebja.

Zapustiva Schönbrunn in se odpeljeva do cerkve sv. Stefana; kjer si z zvonika ogledava mesto. V zvonik so vgradili dvigalo, da se z dvigalom lahko popelješ do razgledne ploščadi, ki je na višini 43,5 metra, vrh zvonika pa je visok 68 m. Južni zvonik je še višji 137 m. V zvoniku visijo zvonovi, ki so jih leta 1931 vili v livarni sv. Floriana v Zgornji Avstriji pod vodstvom takratnega direktorja inž. Karla Geiza, iz razbitin starih zvonov. Stari zvonovi, ki so viseli v zvoniku sv. Stefana so bili ob požaru razbiti.

(Se nadaljuje)

Miha Klinar: LUCI V SIVEM MESTU ● Miha Klinar: LUCI V SIVEM MESTU ● Miha K

117.

Ja, dolgo vrsto let je nosila v sebi upanje, ki ji je dajalo moč, da je kljub pomanjkanju in težavam poskrbela, da se je Tine izučil za ključavničarja, saj uk pri mojstru Čupniku ni bil zastoj ali plačan samo s Tinetovim vajeniškim delom v mojstrovni delavnici.

Je že takrat hrepeneila, da bi imel Tine srečo tudi pri iskanju zaposlitve.

Trpela je, ker je na sprejem v tovarno moral tako dolgo čakati.

Obupavala je in preklinjala moža, ki je še mrtev metal svojo senco na sina, da ga v tovarni niso hoteli sprejeti na delo in bi ga najbrž nikoli, ko bi se zanj ne zavzela pri inženirju Wassermannu gospa Waldnerjeva, dobrotnica, kakršne ni na svetu in ki se ji je Tine, sin pri gospodi še po smrti osvražene rdečega Kosirnika, smilil, da ni odnehala. Prosila in prosila je inženirja Wassermannu, dokler ga ni omeščala, da se je zavzel za Tineta in mu splošno zaposlitev, čeprav se je prav Wassermann nekoč zaklel, da ne Kosirnik, ne njegova kri ne bo nikoli več videla tovarne od znotraj.

Ja, tako je rekel njej, ko ga je šla prosit za moža, in pahnil družino v bedo in trpljenje, kakršnega bi Ana ne privoščila niti svojemu največjemu sovražniku.

— Popravil je krivico, — je Ana še pred dnevi razmišljala in ko bi bila zdrava, bi se mu šla še isti dan, ko je šel Tine prvič na šiht, zahvaliti in se v zahvalo ponuditi, da bi inženirjem prala zastoj. Samo ta nesrečna bolezen, ki ji je do kraja izsesala moč, je kriva, da ni pohitela k inženirju Wassermannu, mu poljubila roko v zahvalo za Tinetovo zaposlitev v žebeljarni, obenem pa ga prosila,

SIVO MESTO

naj ji odpusti vse grde besede, ki jih je tiste dni, ko so Martina postavili na cesto, izbruhnila na gospoda inženirja in klicala nanj, in na njegovo družino preklestvo, pri tem pa nehote celo rabila Martinove besede o tistem času, ki pride in v katerem bodo poplačane in maščevane vse krivice, ki jih morajo v teh nečloveških časih trpeti delavci.

Ja, opravičila bi se mu za takratni divji izbruh neupravičenega sovraštva in rekla bi, da je tiste svoje nesrečne in do inženirja krivične besede že tisočkrat obžalovala.

Gospod vendar ni bil kriv, če je bil Martin nepoboljšljiv in trinoglav norec, ki je pozabil, da mu tovarna reže kruh, in se obnašal, kakor da je on lastnik fabrike in ne samo delavec, ki bi moral biti gospodom, ki mu dajejo delo, hvaležen. Njen sin, njen sin Tine ne bo nikoli tak, kakor je bil njen mož Martin. Nikoli mu ne bo dovolila, da bi se pridružil nezadovoljnim in hujskačem, ki jih je v tovarni še nekaj, pa jih k sreči pametni in deloljubni delavci ne poslušajo.

Tako bi rekla inženirju.

In rekla bi mu, da bo na sina skrbno pazila sama, da ne bo zašel na očetova pota. Sicer pa je sam tako pameten, da ve, kaj je delavcu dovoljeno, kaj ne. A ko bi na to pozabil in se spajdašil z delomrznimi hujskači in ne ubogal njenih svaril, bi sama šla po žandarje, da bi ga spametovali.

»Po žandarje?«

Ana se zdrzne. Zboji se svojih misli, pred očmi pa se ji pojavi Tine, uklenjen, pretepen in krvav med žandarskimi bajonetmi, tak, kakršen je bil ob neki aretaciji Martin.

»Ne!« jo zbode bolečina pri srcu, obenem pa se zave, da jo je komaj hip pred tem drobil in ubijal strah, da se je Tinetu v tovarni pripetila nesreča, ker ga še vedno ni. »Pa bo ura vsak čas tri,« se Ana ozre k uri na stenji in se začudi: »Nemogoče?« vprašujoče strmi v uro, kakor da se je bila ustavila.

Toda nihalo niha. Niha enakomerno sem in tja in tiktaka v razbolelo šumenje in pozvanjanje razbija-

joče krvi v njenih možganih in srcu, glasnejše od tiktakanja.

»Tiktaka,« opazuje uro prepričana, da kazalca ne ubogata medeninastega nihala in kolesja v uri. »Pa se pomika, po polže pomika,« strmi Ana v suličasti kazalec, ki komaj opazno leze proti višji minuti zarez, kakor da ga zadržuje teža, podobna teži v njenem srcu. Teži, ob kateri se tako neprijetno, a vendar že vajeno zatika kri, kakor da že dolgo ni več tekočina, pretakajoča se po žilah, marveč pesek, ki se presipa že dolgo skozi njeno srce kakor v tistih urah, ki so vklesane na nekaterih nagrobnikih na pokopališču, urah, v katerih se je pesek že iztekkel, kakor se bo nekoč iztekkel v presihajoči uri njenega srca...

In res se ji ta hip zatakne v srcu oster kamenček, da se zgrabi za prsi v trenutku, ko nekdo pritisne na kljuko, kakor da bi pritisnil na njeno, za hip otrplo srce, ki ga stiska strah, da bo zdaj zdaj zagledala kakoga delavca in in že z njegovega obraza razbrala strahotno novico o...

Pa ni nič. Na vratih se oglasi Tine.

»Ti?« lovi Ana sapo, srce pa ji začne zopet naglo, a neenakomerno utripati. Skozi meglo strahu, ki se ji je bila zgostila pred očmi in ki se le počasi razblinja v rdeče kolobarje, zagleda Tineta. »Skoro bi umrla od čakanja in strahu, da te je stisnilo ali povozilo kje v fabriki...«

Tine pa se nasmehne.

»No, no,« zamahne z roko, kakor bi hotel reči, da ji ni treba skrbeti in si delati takih črnih misli.

»Nesreča nikoli ne počiva. Človek ni nikoli dovolj previden!«

»Vem, vem,« si Tine ne želi naukov.

»Pred očmi sem te že imela kakor Iskrovega Imreta ali Mlečnika ali...«

»Daj, no, daj,« se Tinetu zdi mamina skrb odveč.

»Ne smeš se na poti domov tako dolgo zamujati! Človek ni nikoli miren, če nisi ob času doma...«

»Ja, ja,« hiti Tine, da bi ga mati ne vpraševala, kje je hodil, saj bi se moral zlagati, s kom je bil. Sicer pa je bil tudi sam jezen na Vrega, ker ga je zadrževal in vpraševal, zakaj ga že dvakrat ni bilo na sestanek pod odrom v delavskem domu in mu pri tem napravil pravo pridigo, potem pa mu rekel, naj bo zvečer v vrbju poleg nogometnega igrišča. Bliža se prvi maj in morali se bodo pogovoriti zaradi kresov, ki jih bo treba prižgati na vseh vrhovih nad dolino, tako da bodo vsi vedeli, da rdeči plamen v sivem mestu še ni ugasnil. »No, ja,« mrmra Tine in misli na Vrega.

O Vregu in Vregovem naročilu mami ne bo pravil, a še manj o obljubi, da bo zvečer prišel na sestanek.

»Ja, pohiteti moram,« reče in stopi naglo k ognjišču, da bi se obvaroval maminih vprašanj. »Drugič se ne vznemirjam, če me ni, kakor obljubim. Človek nikoli ne ve,« premolkne sredi stavka vznemirjen, kakor da se je že zarekel in da ga bo mama zdaj vprašala, s kom je bil. »No, k Alešu sem stopil zaradi peska!« se zlaže, mama pa ga vpraša, zakaj in če še ni gotov. »Gotov! Nocoj bom gotov! A bom najbrž pozen! Saj veš, likof... Najbrž me pred deseto ne bo domov...«

»Pred deseto? Ne prej?« se Ani zdi ura pozna.

»No, ja! Lahko tudi prej. A če bo kasneje, ne skrbi! Gospa me ne bo pojedla, da bi morala ti bedeti in v strahu čakati name...«

»Gospa? In pojedla? Lahko bi bil bolj spoštljiv do dobrotnice!«

»No, ja! Hotel sem samo reči, da se ne vznemirjam, če bom pozen. Do poznega večera bom delal. Pa še krepko bom moral pljuniti v roke. No, zadnji čas je, da bo tega dela konec.«

»Ja, zadnji čas,« se strinja tudi Ana, saj bi se drugače Tine prehitro izgaral, če bi moral sleherni dan delati od šestih zjutraj pa do noči. »Jutri bo nedelja in boš lahko počival.«

»Ja. A popoldan bi rad šel nabijati žogo,« bi si Tine rad zagotovil z lažjo nedeljski popoldan.

Mami vendar ne more povedati, da ima dekle in da bo šel z njo v kino.

»No, prav,« mu Ana ne brani, čeprav ne razume, zakaj je Tine tako nor na nogomet, kakor da se ne utrudi že dovolj z delom ves teden. »Res ne vem, kako moreš...«

»Kako morem? Sport človeka utrjuje. In v razvedrilo je človeku. In vrača mu moč.«

»Ja, ja, saj ne nasprotujem.«

Miha Klinar: LUCI V SIVEM MESTU ● Miha Klinar: LUCI V SIVEM MESTU ● Miha K

Na partizanski straži

Tone Čufar

PREMIŠLJANJE

Nad kronami dreves
je sinji svod nebes.
Tam avion brni,
za njim oči strme
in komaj ga ulove,
ga že nikjer več ni.

Samo za bežen hip
občutil sem utrip
jeklenega srca.
Bil mi je pozdrav
prostranega sveta
v jetniško celico,
kjer sem zdaj doma.

Morda ni daleč niti dan,
ko avioni prineso
nam ogenj, razdejanje, smrt
in strašni plini nas razžro.

V ozračje gledam ves zavzet:
kaj vse še čaka naš planet?!
O, človek, ti se pneš v nebo,
obvladaš morda vso zemljo;
zakaj ljudem ta večni strah,
čemu naj vse zdrobi se v prah?!

Ali morda samo zato,
da bodo vendar enkrat siti
človeštva paraziti?!

Cvetko Zagorski

REKVIJEM ZA PARTIZANKO

I

Za zidom nad vasjo ležiš
v posvečeni zemlji,
pod gredo vrtnih rož,
med križi,
kjer vsak dan odmeva
pulver es
in miserere,
vzdihovanje,
stok,
kjer sieherno oko se ustavi
na gomili
in ugiba ceno rož
in kamna.

Rajši v hosti bi ostala,
kjer dohitela te je krogla.
Gomila zdaj bila bi tam
neznaten griček
sredi bukev, smrek.
Morda si poleg tebe
bi mravlje našle dom,
mogoče zajklja bi imela mlade
v grmu poleg tebe,
gnezdo bi si spletla ptica
v vejah nad teboj.

Privedla pot bi
lovca mimo:
kdo le tu leži?
Otroci z lončki borovnic
zašli bi v skriti kot:
katera pravljica
tukaj spi?

Prišel bi jaz,
nihče ne vedel bi
za mojo pot —
sam
bi bil s teboj.
Pokril bi grob ti
z vejo mlade bukke,
ki je čez noč zazelenela,
z grozdom češnjevih cvetov,
ki so čez noč vzcveteli,
s plavicami, zlaticami,
ki bi natrgal jih gredoč.

In varna bi bila gomila
pred očmi sveta,
pred sodbno dneva,
vrtnarja dež in sonce bi bila,
spomladi in poleti
z zelenjem, cvetjem
ti zaljšala bi grob,
sneg s prebelim prtom v zimi.

Le srna, zajec in lisica,
lovca kdaj, otrok
zašli bi v skriti kot
in jaz.
Nobene dnevna pot
nikamor
vodila ne bi več
čez tebe.

II

Kaj naj ti v dar prinesem
za pomladni praznik najin
v tvoj molčeči svet?
Pravljic knjigo?
Kje že tvoje
sončne, mile
so oči.
Pest malisnic?
Kje že tvoje
ustne so,
pomaranče krhelj.
Naj ti rož prinesem?
Kje že tvoji drobnji,
beli
prsti so.

Kaj naj za praznik
najin ti prinesem?
Zlat obroč za v lase,
srebrn pas,
bele čevlji,
za zapestje bisern okras?
Kje že tvoji so lasje,
svilnati, temni,
kje tvoj stas,
kje nežna, bela stopala
tvojih nog,
kje zapestje drobno.

Reka let.
Sled
se v čas gubi.

Le enkrat je človek:
nič ga ne zamenja,
nihče se več ne ponovi.

Pri založbi Mladinska knjiga je lani izšla antologija slovenske poezije odpora pod naslovom NA PARTIZANSKI STRAŽI, ki jo je izbral in uredil naš rojak, novinar in književnik CVETKO ZAGORSKI. V knjigi so med petdesetimi pesniki zastopani kar štirje Jeseničani:

TONE ČUFAR, rojen 14. 11. 1905 na Jesenicah; delavec, pozneje svoboden književnik; ustreljen 11. 8. 1942, ko so ga v Šentvidu nad Ljubljano hoteli italijanski okupatorski vojaki izročiti nemškemu oblastem, a jim je Čufar, čeprav vklejen, hotel uiti; pesnik in pisatelj.

CVETKO ZAGORSKI (21. 3. 1916, Jesenice); novinar; partizan; po vojni urednik in književnik v Ljubljani.

MIHA KLINAR (13. 7. 1922, Jesenice), po maturi je odšel v partizane, po vojni je bil novinar, sedaj živi kot književnik na Jesenicah.

VALENTIN ČUNDRIČ (14. 2. 1938, Poljščica pri Bledu); slavist; profesor na Jesenicah; pesnik. Za današnjo objavo smo izbrali od vsakega po eno pesem.

Miha Klinar

MRTVI BATALJON

Povsod
povsod je sneg
in s smrtjo breg
že mesec dni
od vseh strani
grozi.
V temo noči
strme tovariši.
Nihče
ne govori.

Ostalo nas le pet
je v zadnjih težkih dneh
in trpka misel bdi
pri njih, ki so v grobeh.
Pred dobrim tednom dni
bili smo bataljon.
Zdaj mrtvi bataljon
pod snegom mirno spi.

Ostalo nas je pet.
Smo smrti res ušli?
Morda nas skoro spet
bo gnala po bregeh,
morda v prihodnjih dneh
ne bo nihče več živ
in vsi bomo v grobeh.

Povsod
povsod je sneg
in s smrtjo breg
že mesec dni
od vseh strani
grozi.
Oči
preplašeno strme
v temo noči
in strah
polzi v srce:

Če me požanje smrt?
Jaz bi še živel rad!
In ti bi živel rad!
In vsak bi živel rad!
Saj smo še vsi mladi,
tako zelo mladi,
a iz noči strmi
s pošastnimi očmi
čas kakor jeklo trd
in — lovec — goni nas
preganjano divjad
vsak dan v strupeni mraz,
v ledeno smrt.

Povsod
povsod je sneg
in s smrtjo breg
že mesec dni
od vseh strani
grozi.
V temo noči
strme tovariši,
nihče
ne govori.

Zaposleni in osebni dohodki

Nemalokrat se jezimo na poplavo raznih statističnih poročil, pa vseeno lahko prav s pomočjo statistike pridemo do zanimivih podatkov. Izbrali smo dvojce pregledov o podatkih iz naše občine. Marsikoga bo zanimalo, koliko je zaposlenih v gospodarstvu in negospodarstvu v naši občini.

Ob koncu preteklega leta je bilo vseh zaposlenih 12.043, kar je bilo za 1 % manj kot leto poprej.

Na področju gospodarstva je večina zaposlenih — 10.851, medtem ko je preostalih 1.192 zaposlenih v negospodarskih panogah. Največ je zaposlenih v industriji (železarna) — 6.509 (še vključno GPZ), sledi gradbeništvo — 1.233, v prometu 860, v obrti 716, v gostinstvu 691, v trgovini 582, v zdravstvu in socialnem var-

stvu 523, v šolstvu 331, v državni upravi 178, v vseh ostalih panogah pa je število manjše.

V nekaterih panogah se je število zaposlenih v preteklem letu zmanjšalo, kot npr. v industriji za 3,4 %, v gozdarstvu za 4,8 %, v zdravstvu in šolstvu za po 1,5 %, preseneča pa tudi znižanje zaposlenih v gostinstvu kar za 7,6 %.

V drugih panogah pa se je število zaposlenih povečalo —

največ v trgovini za 13,4 %, v obrti za 10,8 %, v bančništvu in zavarovanju za 6,1 %, v komunalni dejavnosti za 5,3 odstotka, v državnih organih za 4,7 %, v prometu za 3,6 % in gradbeništvu za 1,5 %.

V pregledu niso zajeti privatni obrtniki. Drug zanimiv pregled, ki ga posreduje statistika, pa so poprečni osebni dohodki zaposlenih v letu 1968 in 1969. Občinsko poprečje osebnih dohodkov je bilo lani 1111 din, kar je za 15 % več kot leto poprej. Zopet lahko naredimo primerjavo med gospodarstvom in negospodarstvom. V gospodarskih panogah je bilo poprečje 1101 din, v negospodarstvu pa 1207 din. V vseh panogah, razen v kmetijstvu in prosveti — kulturi, so se osebni dohodki dvignili in to od 7,4 % v zdravstvu in socialnem varstvu do 32,2 % v bančništvu in zavarovanju. Najnižji osebni dohodki v gospodarstvu so v gostinstvu 805 din, v negospodarstvu pa v prosveti in kulturi (šolstvo je posebej) — 952 din.

Najvišji poprečni osebni dohodki v gospodarstvu so bil v komunalni dejavnosti 1260 din, v gozdarstvu 1222 din, v industriji 1169 din, v prometu 1150 din, v zavodih z gospodarsko dejavnostjo 1086 din, v trgovini 1073 din. V negospodarstvu so najvišji poprečni osebni dohodki v zavodih 1508 din v družbeno političnih organizacijah 1461 din, v šolstvu 1364 din, v bančništvu in zavarovanju 1347 din, v državnih organih 1235 din, v zdravstvu in socialnem varstvu 1087 din itd.

Seveda pa dajejo podatki nepopolno sliko, ker niso upoštevani še drugi pregledi. Bralcem, ki bi želeli karkoli zaključevati in si morda celo dati duška nejevolji in kritiki, mora vsekakor upoštevati tudi kadrovsko strukturo zaposlenih v posameznih panogah, kar pogojuje ponekod višje ali nižje osebne dohodke.

T. L.

Cesta na Vršč je pluzena do Erjavčeve koč, medtem ko je dopusten prevoz do koč na Gozdu. Cesio je v propagandne namene pluzila firma SCHID iz Zah. Nemčije.

Zdaj je pravi čas!

Za ureditev okolice nekaterih stanovanjskih blokov na Plavžu so bila v preteklem letu potrošena dokajšnja družbena sredstva. Zdaj je zemljišče izravnano, urejeni so robniki in cestišče, prostori za zelenice so posejani z okrasnim drevjem in grmičevjem.

To pa še ni dovolj!

Prav v tem času je treba zemljo prerahljati in posejati zelenice s semenj za »park« travo. Polomljeno grmičevje je treba obrezati, očistiti suhljadi in nesnago ter mu zagotoviti pravilno rast. Če hočemo, da bomo imeli okoli naših stanovanj lepo, je potrebno, da skrbno in organizirano izvrši vsak svojo dolžnost.

— Skupščina občine Jesenice naj z izvajalcem del uredi še tisto, kar je v načrtu!

— Krajevna skupnost Plavž naj določi zemljišča v varstva hišnim svetom in lastnikom stanovanjskih hiš! Prav tako naj strokovno vodi delo, oskrbi gnojila in seme ter organizira odvoz gruča!

— Hortikulturno društvo

naj krajevni skupnosti pomaga!

— Turistično društvo naj poskrbi za estetsko ureditev naselja Plavž, za zadostno število klopi in posod za odpadke!

— Stanovanjsko podjetje naj za ureditev prispeva potrebna denarna sredstva!

— Vodstva gospodarskih organizacij, ustanov in zavodov naj dajo dober zgled s tem, da bodo prve uredile svojo okolico!

Mi, člani biološkega krožka in naši sošolci, bomo odgovorni za to, da ne bo škode na nasadih, posebej bomo skrbeli, da bo asfalt okrog blokov čist in da ne bo papirja na zelenicah.

Zaupamo, da nam bodo pomagali mladina in naši starši, če jim bomo povedali, da želimo imeti okolico blokov lepo in urejeno.

Če bo vsak storil svojo dolžnost, bomo na dostojen način počastili praznik dela in 25. letnico osvoboditve.

Članj biološkega
krožka osn. šole
»Tone Čufar«
Jesenice

Ne kolji nas, obup,
z ledenimi zobmi!
Mi bomo smrti strup,
četudi nas zdrobi.
Saj kdor je danes mlad
in kdor se zdaj bori
in kdor žrtvuje kri,
življenje in pomlad,
nekoč bo za ljudi
kot zlat pšenični klas,
bogate žetve kruh
iz setve naših dni.
O rdeči sen krvi,
da vstali smo s snega
brez vzdihov in besed
in šli naprej.
Sneg se usipa z vej
in kruši se z neba,
zameta našo sled.
Brez konca so poti ...

Valentin Cundrič

V DRAGI

Temna noč.
Zbor dreves
prepeva žalostinko.

Ne budite jih,
drevesa,
mrzle krogle
so prebile
steno dekliških rok
na njihovih srcih.

Na vrtu njihove mladosti
so jokale zarje.
Zvezde so iskale pot,
zabrisano,
krvavo ...

Vse temnejša noč.
Vse temni —
beseda,
solza.
Z uboštvo na rokah
za mano hodi
cesta.

(Bodi z mano žalostna,
dolina,
srce sem pustil v Dragi.)

Z občnega zbora občinske gasilske zveze Jesenice

V soboto, 18. aprila ob 17. uri popoldan je bil v sejni sobi SOB Jesenice redni letni občni zbor občinske gasilske zveze Jesenice. Poleg izvoljenih delegatov so se ga udeležili še podpredsednik skupščine občine Jesenice Franc Arh, podpredsednik republiške gasilske zveze tov. Štromajer, predsednik občinskega sindikalnega sveta Štefan Rodi, ki je zastopal družbeno-politične organizacije, Albin Polk iz oddelka narodne obrambe, tov. Jože Vehar iz tajništva za notranje zadeve pri SOB Jesenice, tov. Kastelic, poveljnik štaba področja ter predstavniki občinskih gasilskih zvez iz Radovljice, Kranja, Tržiča in Škofje Loke.

Delegati in gostje so počastili spomin med letom umrlih članov občinske gasilske zveze referentov dr. Avguština Tancarja in Jožeta Varla starejšega. Predsednik občinske gasilske zveze Valentin Kejžar je nato prebral poročilo in govoril o veličastni proslavi 100-letnice gasilske organizacije na Slovenskem in se dalj časa zadržal pri problemih, s katerimi se gasilske organizacije pogosto srečujejo. Opažamo hiter napredek znanosti in tehnike in tudi gasilska organizacija je tista, ki se mora prilagoditi novemu načinu gašenja požarov in sploh kadar gre za obvarovanje našega skupnega imetja pred materialno škodo. Danes imamo na razpolago že številna kemična sredstva, s katerimi si pomagamo in ne samo vodo kot nekoč. Vse to pomeni, da družba daje precejšnjo sredstva v te namene in tudi ve, da bodo dobro naložena.

Iz ostalih poročil članov občinske gasilske zveze so bili razvidni podatki o številnem stanju članstva ter o aktivnosti gasilske organizacije v celoti na področju naše občine. Imamo 13 prostovoljnih gasilskih društev in eno poklicno gasilsko reševalno enoto, v katerih je 407 operativnih članov, od tega 337 izprašanih gasilcev, 34 podčastnikov, 32 častnikov in 4 višji častniki. V celoti je bilo 47 mokrih in 82 suhih vaj, poleg tega pa še šest sektorskih vaj, na katerih je bilo prisotnih oziroma je aktivno sodelovalo po šest gasilskih društev. K temu je treba prišteti še 205 preventivnih pregledov, ki jih je opravila poklicna gasilska enota v podjetjih in ustanovah. Lani je bilo 79 požarov, od tega 52 v Železnici in 27 na ostalem področju občine. Da je 680 gasilcev lahko pogasilo požare, so potrebovali 2040 delovnih ur, materialna škoda zaradi požarov pa znaša 23 milijonov starih dinarjev.

Niso pozabili tudi na pionirje. Operativni štab je skupaj z mladinskim referen-

tom organiziral meddruštveno tekmovanje v A in B skupini. Razen tega je bilo organizirano tudi medobčinsko pionirsko tekmovanje za gorensko področje.

Podpredsednik republiške gasilske zveze tov. Štromajer je govoril o našem velikem jubileju in povedal, da se moramo prizadevati ter družbi dokazati, da je gasilstvo prisotno povsod, kar se od nas to tudi pričakuje. To hkrati pomeni, da mora družba računati tudi z gasilstvom. Precejšnjo pozornost je posvetil tudi osnutku zakona o požarni varnosti, ki ga bo skupščina SRS v kratkem obravnavala in sprejela.

Tov. Polk iz oddelka za narodno obrambo je govoril o izrednem pomenu in vlogi, ki jo ima gasilstvo v kon-

ceptu vseljidskega odpora ter priporočil, naj se gasilske organizacije pri svojem delu povežejo tesneje s krajevnimi skupnostmi.

V razpravi se je zvrstilo več delegatov, ki so obravnavali probleme posameznih gasilskih društev. Na Breznici potrebujejo vozilo, da bi lahko bili čimprej prisotni na požarišču, če bo treba, v Ratečah imajo težave z motorno brizgalno, gasilci s Koroške Bele so opozorili na požarno varnost vasi Javorniški rovt in Potoki, ki ni povsem zagotovljena in bo treba ukrepati, marsikje pa imajo težave s finančnimi sredstvi.

Izvolili so nov upravni in nadzorni odbor ter sprejeli operativni načrt in proračun za leto 1970.

Potegnili so ptiče iz gnezda

Danes, v petek 24. aprila se bo začela letošnja sezona na letališču. Z motornimi letali so leteli že nekaj dni, začeli bi pa že v marcu, če jim vreme ne bi nagajalo, tako pa zaradi razmočenega zemljišča niso mogli.

Najprej bo na sporedu skoraj enomesečno tekmovanje v jadralnem letenju, ki je mednarodnega značaja. Poljaki, Čehi in Romuni bodo naši gostje. Končni namen tega srečanja je proučiti možnosti preletov iz Lesc v druge kraje. ALC je zadnjih deset let nazadoval, ne glede na to, da je najaktivnejši v Sloveniji. Zdaj pa se stanje iz leta v leto občutno izboljšuje.

Vprašanje zase pa so jugoslovanski predpisi. Znano nam je, da ima ALC v Lescah dvojce novih jadralnih letal iz CSSR. Vse carinske in ostale formalnosti imajo urejene, leteti pa z njima ne smejo samo zato, ker nimata odloklonih naprav po JUSU. Glede na to, da sta letali popolnoma nova in da so Čehi glede letalske industrije daleč pred nami, imata vgrajeni temu ustrezajoči kljuki. Ker v letalstvu večkrat pride do podobnih napak, se sprašujemo, če nimamo le bolj v napoto JUS kot pa v korist. V takih primerih naj bi uprava civilnega letalstva pokazala več razumevanja.

J. Jekler

Šoferji in avtomehaniki o problemih

Pred kratkim je bila v prostorih delavskega doma na Javorniku letna konferenca jeseniške podružnice Združenja šoferjev in avtomehanikov Slovenije. Poleg članov je bil prisoten tudi predstavnik Avto-moto društva Kranj, Avto-moto društva Jesenice in tov. Celar iz republiške zveze šoferjev in avtomehanikov v Ljubljani.

Problematiko jeseniške podružnice šoferjev in avtomehanikov je v svojem poročilu posredoval predsednik Alojz Drinovec. Že na prejšnjem občnem zboru so bile postavljene zahteve, da naj podružnica prične z bolj aktivnim delovanjem in naj organizira tudi ustrezne akcije. Vse to naj se odraža v napredku in bolj razširjenem organizacijskem življenju Združenja šoferjev in avtomehanikov na Jesenicah.

V zadnjem času so se razmere precej izboljšale. Nekaj članov so morali črtati, vendar je v podružnici še vedno včlanjenih 283 članov.

Osrednje vprašanje, ki je bilo poudarjeno v poročilu predsednika, kot pozneje v razpravi, je prav gotovo strokovnost šoferjev in avtomehanikov. Da bi to vprašanje uredili, je potrebna doba treh let. V tem času bi vozniški avtomobilov strokovno-

znanje izpolnjevali ter ga korigirno uporabili v korist družbe, ki jim je zaupala odgovornost do potnikov in tovorov ter upravljanje s tako dragocenimi sredstvi kot so motorna vozila.

Tudi v jeseniški podružnici so se zelo prizadevali v tej smeri in med letom organizirali tečaj, ki ga obiskuje 46 tečajnikov. Izobraževanje šoferjev so zaupali tov. Kuraltu, ki je tudi častni član podružnice.

V razpravi so obravnavali tudi slabe razmere na naših cestah. Šoferji niso zadovoljni s prometnimi znaki, postavljenimi ob cestah in prav tako tudi ne z ogledali na posameznih križiščih. Diskutanti so govorili tudi o uvedbi skrajšanega delovnega časa za šoferje. Zahteva, da se to uredi čimprej, je prav gotovo umestna, saj so nekateri šoferji, zaposleni pri nekaterih večjih podjetjih, tudi

Zlata poroka Katarine in Jožeta Vidica

Jubilant je 41 let delal v Železnici

Na Bledu je bila včeraj dopoldan zlata poroka Jožeta in Katarine Vidic iz Sela pri Žirovnici.

Jože je bil rojen leta 1896 na Selu kot sin kajžarja, ki je s statvami hodil po Koroškem in priložnostno služil kruh za družino. Delal je namreč platno za obleke, rjuhe idr. Iz matičnih knjig je razvidno, da so bili pri Špancu na Selu, tako se po domače pravi hiši, Vidici že od leta 1805, kar pa je še bolj zanimivo, je to, da so bili vsi gospodarji od tega leta dalje Jožeti. To so pisani podatki, sicer pa so Vidici na Selu verjetno že več stoletij, saj priimek dokazuje slovansko poreklo in ga v podobnih oblikah zasledimo tudi v drugih republikah (Videc v Makedoniji ali pa Vidič v Vojvodini).

Jubilant je rastel v družini, v kateri je bilo 11 otrok. Dve sestri sta že pred prvo svetovno vojno odpotovali v

Ameriko »s trebuhom za kruhom«.

Jože se je zaposlil v Železnici 8. avgusta 1911 na grobi pločevini na Javorniku. Na tej progi je delal kot delavec do leta 1927, naprej pa kot delovodja na progi grobe, nato pa na progi tanke pločevine. V Železnici je delal vse do leta 1953, skupaj čez 41 let.

Jubilantova žena Katarina je bila rojena leta 1900 v Lešah pri Tržiču. Ker je bilo doma v Lešah deset otrok, je morala poiskati delo pri kmetih na Koroškem.

Jože in Katarina sta se spoznala na pustno nedeljo leta 1920, čez šest tednov 2. maja pa sta se že poročila v Lešah.

Jože je doma na Selu nasledil kajžo, ki je bila zelo zapuščena. S trdim delom sta si pred vojno zgradila hišo, poleg tega pa je tudi štorčija pridno trkala na okno, saj se je oglasila kar desetkrat; na slovesnosti jubilarov je bilo navzočih devet sinov in hčera z družinami.

Pred vojno je bil Jože podstarosta Sokola. To je bil tudi razlog, da so ga Nemci že 19. maja 1941 aretirali in odpeljali v Begunje.

Trije sinovi so bili v partizanih. Sin Jože je bil v 31. diviziji namestnik komandirja čete, sin Slavko je bil borec škofjeloškega odreda, Silvester pa intendant artilerije IX. korpusa. Vsi trije so prišli iz vojne z oficirskimi čini. Zaradi sinov so Jožeta ponovno aretirali 19. maja 1944 in ga zaprli v begunjske zapore, mamu Katarino pa so z otroki zaprli v Medvode. Katarina je bila s štirimi majhnimi otroki dva meseca zaprta v Medvodah, potem pa so bili izseljeni v taborišče Starenberg, kasneje pa v Badtelz na Bavarsko. Bilo je hudo. Otroci so prosili za kruh ali vodo, pa jim ničesar ni mogla dati. Sama je vedno hranila svoj košček kruha, da ga je v sili razdelila otrokom.

Po vojni je bil jubilant več let občinski odbornik, član odbora Socialistične zveze, zdaj pa je že 15 let predsednik Društva upokoencev Žirovnica.

Jubilantom se čestitkam pridružujejo tudi nekdanji sodelavci in uredništvo Železarja.

V počastitev praznika OF in 25-letnice osvoboditve v gledališču »Ognjeni vihar«

V nedeljo, 26. aprila zvečer, bo amatersko gledališče Tone Čufar uprizorilo v počastitev praznika OF in 25-letnice osvoboditve slavno premiero OGNJENEGA VIHARJA, hirošimske elegi-

je v štirih slikah, kot je dramati dal naslov hrvatski dramatik Vojmil Rabadan. Slavnostna premiera OGNJENEGA VIHARJA je tako začetek proslav v aprilu in maju, ki so posvečene obletnicam

usodnih dogodkov naše zgodovine, predvsem 25-letnici osvoboditve. Temu primerna je tudi vsebina drame OGNJENI VIHAR, saj naslov in podnaslov povesta, da je vsebina vezana na eksplozijo atomske bombe nad Hirošimo 8. avgusta 1945, s čemer se je usodno in tragično končala druga svetovna vojna, največje klanje v zgodovini človeštva.

Vojmil Rabadan je znan hrvatski dramatik, publicist in gledališki režiser. Tudi z našega odra ga že poznamo in sicer po komediji »Kadar se ženski jezik suče« in po dramati »Heidi«. S popolnoma druge strani pa ga bomo spoznali v hirošimski žalostinki OGNJENI VIHAR. Rabadan je dogajanje drame postavil na Japonsko, vseeno koliko let po eksploziji atomske bombe nad Hirošimo. V samotno hišo v Hirošimi se vseli tujec — zdravnik, da bi pomagal zdraviti posledice atomske bombe — ognjenega viharja. Toda poleg tega ima še določene naloge, ki bi jih najpreprosteje imenovali vojninstvo. Čeprav v hiši živi samo še njegova gospodinja Hanako, pa se vendar okoli nje in v njej dogajajo čudne reči, ki dosežejo svoj vrh v pokušu umora tujca. Situacija se še zaostri, ko v hišo pride mlada Japonka Mičiko, ki želi svoje življenje posvetiti negi in zdravljenju pohabljenih žrtev ognjenega viharja. Ko pa se Mičiko celo zaljubi v zdravnika, pa ... No, povedali bi preveč, če bi povedali še razplet. Ob zanimivo in napeto zgodbo pa je nanizana vsa resnica o ognjenem viharju in njegovih posledicah, resnica, ki v dramo preraste v odlično obsodbo, protest in opomin proti grozotam vojne. Prav to pa je osnovno in dragoceno sporočilo drame OGNJENI VIHAR, ki bo v Sloveniji prvič uprizorjena, pred tem pa so jo igrali z uspehom na Hrvaškem in tudi v Varšavi na Poljskem.

OGNJENI VIHAR je prevedla Stanka Geršakova in ga tudi režijsko pripravila, sceno pa je oskrbel Jože Bedič. V vlogi Hanako nastopa Stanka Geršakova, v vlogi Mičiko Tatjana Koširjeva, tujec pa je Bojan Čebulj.

Za slavnostno premiero v nedeljo zvečer, ki bo obenem tudi proslava ob prazniku OF in obletnice osvoboditve, je po dogovoru z občinskim odborom za proslavo in prireditve, redna vstopnina znižana za polovico. Za 2,00 oziroma 2,50 din si boste ogledali zanimivo in globoko dramo, obenem pa kulturno proslavili dan OF, ki ga letos prvič praznujemo kot dela prost dan. Na slavnostno premiero OGNJENEGA VIHARJA vabimo zato prav vse!

-nj-

O medsebojnem spoštovanju

Kaj prinaša medsebojno spoštovanje v življenje, se le malo kdo vpraša. Toliko več pa je videti primerov popolnega pomanjkanja le-tega, pa naj si bo v zakonu, med starši in otroki, med učenci in učitelji, med delavci in predpostavljanimi itd.

Vzrokov, da spoštovanja še ni dovolj, je več. Osnovna vzroka sta gotovo čustvena razpuščenost in duševna praznina, ki zajemata človekovo moralno in estetsko doživljanje. Danes se marsikomu sploh ne ljubi globlje čustvovati. Drugi vzrok je prepričanje, da je spoštovanje suženjski izraz človekove osebnosti ali celo strah pred okolico, ali moralno zlaganostjo zaradi dvoličnosti. Ljudje smo zaradi vsakdanjih skrpi pogosto zamaknjeni samo vase in v svoje težave. Zato se radi zapletamo v sovraštvo in prezir do okolice. Namesto, da bi spoštovali in krepili delovni napor posameznika, ga včasih prav po nepotrebnem oviramo s sumničenjem in podtikanjem neresnice. Mnogo ne ljubih konfliktov med ljudmi nastaja prav zaradi nepomembnih malenkosti.

Čeprav se naša družba trudi, da bi vsak posameznik užival tudi v osebnem življenju vse spoštovanje, ki si ga je s svojim delom zanj pridobil, je še vprašanje, koliko se to tudi dogaja. Gre namreč za široko izmenjavo spoštljivih medsebojnih odnosov, brez česar ni osebne topline in zadovoljstva. Toda v presoji, ali je kaj moralno pristno ali ne, se ne smemo prenehati. Kdor se nagiba k temu, da moralo podcenjuje, si prehitro računa, da sme razglasiti za licemerstvo vse, kar ni po njegovem okusu. Sploh si nekateri radi domišljajo, da znajo nezmotljivo preценiti človeka in njegovo delo. Vzrok za to je navadno v nekritičnosti in nesposobnosti spoznati človeka v bistvu.

Spoštovanje je eno najglobljih čustvenih razmerij do ljudi. Ljudje bi se vsekakor bolje razumeli, če bi bolj upo-

števali potrebe, zahteve in vrednote naše delovne zmogljivosti in prizadevnosti. Notranje občuteno spoštovanje do sočloveka (kjer sploh je) bi se moralo pokazati tudi navzven in to v obliki spoštljivega vedenja ter taktičnosti. Spoštovanje nas zadržuje pred prenehanjem pozitivnih in negativnih sodbami o sočloveku. Če nekoga spoštujemo, mu bomo v vsem pravičnejši, v dobrem in slabem. Nadalje, spoštovanega človeka si laže postavimo za življenjski vzor, kar je zlasti važno za mlade ljudi. Nasprotno pa je več nevarnosti, da ne bi prav spoznali prave človekove vrednosti, v sovraštvu ali celo zaničevanju sočloveka, kar je navadno posledica enostranskega gledanja nanj.

Stopnja spoštljivosti do sočloveka pa je zlasti odvisna od posameznikovega osnovnega življenjskega zadovoljstva, nadalje od materialnih razmer in celo od sreče v intimnem življenju. To velja zlasti za mladino. Nanjo zelo kvarno vplivajo nespoštljivi odnosi s strani odraslih, ki se največkrat začenejo že v domačem krogu. Tak odnos do nje ustvarja v njej čustveno okorelost in duševno razbitost, kar slabi vitalnost mladega človeka. Vse to pa ustvarja v njem neko vzvišenost, zaprtost vase, kar pa večkrat vodi na stranpota in negiranje življenjskih smotrov in norm.

Vse to pa lahko omili ali odpravi medsebojno spoštovanje, ki nas na poseben način zbližuje s svetom ali celo združuje. Pravo spoštovanje do sočloveka nas odvrača od prevelike subjektivnosti. Z njim postajamo stvarnejši in sposobni pogledati življenje v njegov resnični obraz.

Iva

Žirovnica za praznik

Krajevni odbor SZDL v Žirovnici in ostale družbeno politične organizacije prirejajo jutri zvečer v domu TVD Partizan v Žirovnici proslavo, s katero bodo počastili praznik dela, 100-letnico Leninovega rojstva, 25-letnico osvoboditve in obletnico OF.

Kulturni program bodo izvajali člani srednješolskega pevskega zbora pod vodstvom prof. Janka Pribošiča in dramska skupina gimnazije z Jesenic. Po proslavi bo zabava s plesom.

Družbeno politične organizacije vabijo občane Žirovnice, da se proslave udeležijo v čim večjem številu.

Občani — tovariši in tovarišice!

Vabimo vas na prireditev, ki jih organizirajo družbeno politične organizacije in društva v okviru praznovanj ob 100-letnici Leninovega rojstva, dnevu Osvobodilne fronte, 1. maju in 25-letnici osvoboditve.

PROGRAM PRIREDITEV:

- 25. aprila ob 17. uri: Otvoritev obeležja na stavbi, kjer je delovala prva partijska organizacija na Jesenicah — Cesta železarjev 5, Jesenice (Komunalni servis Jesenice); ob 18. uri: Otvoritev filatelistične razstave — 100-letnica Lenina — Delavski dom Jesenice.
- 26. aprila ob 19.30: Slavnostna premiera v počastitev 27. aprila, dneva OF: Vojmil Rabadan OGNJENI VIHAR — gledališče Tone Čufar Jesenice.
- 30. aprila ob 16. uri: Koncert pihalnega orkestra Jeseniških železarjev na Koroški Beli; ob 17. uri: Koncert pihalnega orkestra Jeseniških železarjev na Jesenicah; ob 18. uri: Slavnostna akademija v počastitev 1. maja — praznika dela v gledališču Tone Čufar na Jesenicah; ob 20. uri: taborni ogenj; kresovi;
- 1. maja ob 5. uri: budnice;
- 8. maja ob 18. uri: Podelitev priznanj OF slovenskega naroda, ki jih podeljuje občinska konferenca SZDL Jesenice zaslužnim družbeno političnim delavcem.

Ob tej priliki se vam zahvaljujemo za vaše sodelovanje v družbeno političnem delu, ob jubilejnih praznikih pa vam čestitamo in želimo še mnogo delovnih uspehov ter osebnega zadovoljstva.

Skupščina občine Jesenice
Občinska konferenca ZKS Jesenice
Občinska konferenca SZDL Jesenice
Občinski sindikalni svet Jesenice
Občinski odbor ZZB NOV Jesenice
Občinska konferenca ZMS Jesenice

Finžgarjeva rojstna hiša kot muzej in etnografski spomenik preurejena do jeseni

V preteklem tednu je novi predsednik prof. Jože ŠIFRER sklical redno sejo nekoliko spremenjenega odbora za odkup in ureditev Finžgarjeve rojstne hiše. Mesto tajnika v odboru je prevzel načelnik oddelka za družbene službe pri SOb Jesenice Pavle DOLAR, mesto blagajnika pa tajnik SOb Jesenice France PINTAR. Na seji so se seznanili s stanjem urejanja in financiranja pisateljeve rojstne hiše ter govorili o nadaljnjih nalogah odbora.

Doslej je bilo na žiro računski skladi zbranih 128.373,07 N din, k čemur so prispevali: 33,2 % učenci osnovnih šol, 29,7 % razna društva in organizacije, 24,5 % delovni kolektivi, 7,7 % učenci šol druge stopnje in 4,9 odstotka posamezniki. Porabljenih pa je bilo 60.000 N din za odkup hiše in 55.000 kot akontacija za tesarska in zidarska dela, medtem ko je še nekaj neplačanih računov, ker so dela še v teku. Koliko bo potrebnih še dodatnih sredstev, bodo ugotovili skupaj s strokovnjaki in izvajalci na seji, ki bo še v tem tednu v Doslovčah pri hiši sami.

Ker bodo za dokončno obnovo in ureditev pisateljeve rojstne hiše in objektov, ki sodijo k stavbi ter za ureditev okolice potrebovali še

okrog 120.000 N din, bodo obnovili poziv slovenskim šolam oziroma mladini, člani odbora pa bodo osebno obiskali nekaj podjetij in ustanov. Da bi se dela lahko nemoteno nadaljevala, bodo poskušali najeti premostitveni kredit. Ker februarja prihodnje leto praznujemo 100-letnico pisateljevega rojstva, odbor želi dokončati dela pri ureditvi hiše do jeseni letos, alj vsaj do februarja prihodnjega leta.

Odbor bo hvaležen za vsak najmanjši denarni prispevek, ki ga bodo delovne organizacije, društva, ustanove ali posamezniki nakazali na naslov: Zveza kulturno prosvetnih organizacij občine Jesenice — sklad za odkup in ureditev Finžgarjeve rojstne hiše, žiro račun št.: 5153-679-8-2135.

Republiško prvenstvo za ženske

Judo

V torek je bilo v Ljubljani prvo žensko prvenstvo Slovenije v judu. Nastopilo je 30 tekmovalk iz šestih klubov. Sodelovale so tudi tri predstavnice Partizana Jesenice, ki so vse osvojile odlična mesta. V srednji kategoriji od 54—58 kg je Ivnikova (tudi znana košarkarica) efektno dobila vse borbe in osvojila prvenstvo srednje kategorije. V težki kategoriji nad 63 kg je nastopilo sedem tekmovalk, med njimi Jeseničanki Severjeva in Črnologarjeva. Obe sta v svojih skupinah zmagali in se srečali v finalu, kjer je zmagala Črnologarjeva ter tudi

ona osvojila prvenstvo, toda v težki kategoriji. Največ tekmovalk je imel ljubljanski klub Kata, zato je tudi osvojil ekipno prvenstvo s 17 točkami pred Jesenicami 14 točk in Mariborom 11 točk.

REZULTATI:

LAHKA: Čatorič (Mb), Lautar (Kr.), Kocjančič (Si).
WELTER: Ferlan (Ol.), Raztresen (Kr.), Lašič (Celje).
SREDNJA: Ivnik (Jes.), Rebernak (Kata), Vovk (Si).
POLTEŽKA: Cigler (Mb), Rus (Kr), Matjašec (Kata).
TEŽKA: Črnologar, Sever (obe Jes.), Koritnik (Kr.).
Kučina

Zaključek zimske sezone v Mojstrani

V torek, 14. aprila zvečer je domače turistično društvo na smučišču v Mojstrani priredilo smučarsko tekmovanje. Na veslalomski progi z 32 vratici se je pomerilo 24 ljubiteljev smučanja.

REZULTATI — MOŠKI: 1. Franci Kotnik, 1:11,0, 2. Janez Brojan, 1:11,4, 3. Zvone Hrastar 1:14,0, 4. Janko Azman, 1:14,4, 5. Jože Dolžan, 1:15,4 (vsi iz Mojstrane).

ŽENSKES: 1. Andreja Prevc, Jes., 1:36,6, 2. Lidija Pšenica, 1:46,5, 3. Maruša Podrekar, 1:52,8 (obe iz Mojstrane).
MLADINCI: 1. Jože Martinko, 1:25,0, 2. Branko Rabič, 1:38,0, 3. Miha Vilman, 1:39,2 (vsi iz Mojstrane).

Po končanem tekmovanju so se smučarji z gorečimi baklami spustili po smučišču, kar je bil vsekakor čudovit pogled in lep zaključek smučarske sezone v Mojstrani.

Uspeh jeseniških pionirjev

Preteklo nedeljo je bilo na Dobrači v Avstriji tekmovanje v veleslalomu za pionirje in pionirke.

Športno društvo ASKÖ iz Beljaka je organiziralo odprto prvenstvo Koroške za pionirje v dveh skupinah in sicer letnik 1956—1957 in 1958—1959.

Jeseniško smučarsko društvo so zastopali najboljši pionirji in dosegli odlične rezultate.

Proga je bila dolga 1000 m imela je 27 vratic in 150 m višinske razlike.

Doseženi so bili naslednji rezultati:

Mlajše pionirke: 1. Mosser (Celovec) 1:08,6, 2. Kramer 1:08,6, 3. Loch, (obe Beljak) 1:14,3, 4. Košir 1:14,7 — 7. Caf 1:19,1, 8. Čop 1:24,2, 11. Pajntar (vsi Jesenice) 1:47,0.

Mlajši pionirji: 1. Steinhöfer (Celovec) 1:07,8, 2. Oblak 1:09,4, 3. Gasar 1:09,5, 5. Stravs 1:10,6, 9. Saksida 1:11,9, 10. Veskovič 1:13,9, 13. Bizjak 1:15,6, 14. Gmajnar 1:16,0, 22. Kebl (vsi Jesenice) 1:27,3.

Starejše pionirke: 1. Oitzl (Jesenice) 1:06,1, 2. Polc (Jesenice) 1:11,1, 3. Weiss (Celovec) 1:12,7, 4. Kerec 1:16,5, 5. Grilec 1:17,3, 10. Tavčar (vse Jesenice) 1:25,8.

Starejši pionirji: 1. Šoberl (Celovec) 1:07,4, 4. Peskar (Jesenice) 1:05,8, 2. Fantun (Jesenice) 1:08,5, 13. Sluga (Beljak) 1:06,3, 3. Geserer (oba Jesenice) 1:18,3. m. v.

Liga prijateljstva

V Spilimbergu v Italiji je bilo v nedeljo I. kolo »Lige prijateljstva«. Zbralo se je okrog 65 tekmovalcev iz Furlanije — Julijske Krajine, Koroške in Gorenjske. Tekmovanje je potekalo na dveh blazinah hkrati in sicer v treh skupinah. V prvi so se borili mlajši mladinci do 17. leta posamezno v 6 kategorijah. V tej skupini so bili Italijani najštevilnejši in tudi kvalitetno najboljše. Od naših je bil prvi v kategoriji 50—58 kg Ražman, ki je v finalni borbi z italijanskim pravkom Zumellom spravljal na noge vse gledalce. Ražman se je s tem oddolžil za poraz na evropskem prvenstvu pred mesecem dni. V kategoriji 58—65 kg je bil Bečirovič drugi, v kategoriji 65—75 kg pa Uranič tretji.

V skupini starejših mladincev do 20. leta je bilo pet kategorij. Tu pa se je izkazal Zirovničan Jereb, ki je kljub poškodbi roke osvojil v kategoriji do 70 kg prvo mesto.

V tretji skupini so tekmovali 10-članske ekipe pokra-

jin. Ker je bila naša sestava močno okrnjena zaradi neprihoda Kranjčanov, smo skušali oslabljeno ekipo tako sestaviti, da smo postavili boljše borce v kategorije, ki so imele največ izgledov. To nam je uspelo, kajti s Furlanijo smo izgubili le 12:8. Koroško pa smo premagali z 12:8.

REZULTATI: MLAJŠI MLADINCI: 1. Furlanija — Jul. Krajina 44 točk, 2. Gorenjska 10, 3. Koroška 6.

STAREJŠI MLADINCI: 1. Furlanija — Jul. Krajina 26, 2. Koroška 14, 3. Gorenjska 8.

CLANSKE EKIPE: FJK: Gorenjska 12:8, Gorenjska: Koroška 12:8, FJK: Koroška 14:6.

TOČKE: 1. FJK 4, 2. Gorenjska 2, 3. Koroška 0.

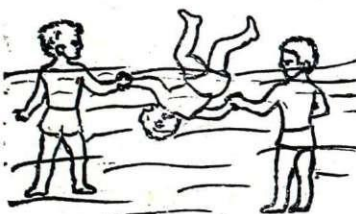
Pri tem je pomemben tudi podatek, da so Italijani tekmovali z več kot 30 tekmovalci, Korošci z 20, Gorenjci s 14.

Kučina

Kako naučimo otroka plavati

(Nadalj.)

Kdo več vzdrži:
Z otrokom se potopimo pod vodo z namenom, kdo dalj časa vzdrži pod vodo. Moramo pa paziti, da s časom otrok dalj časa ostane pod vodo in postane tako zmogovalec.

Salto (slika 5):

Trije otroci se primejo za roke. Srednji napravi prevrat nazaj (salto) in prevrat naprej, ne da bi se z rokami spustili.

Plavanje z nogami:
Mi stojimo v vodi v široki razkoračeni drži. Otroku naj skuša splavati med nogami.

VAJE GLEDANJA
Povej število:
Z otrokom se potopimo in mu pod vodo pokažemo določeno število prstov, ki jih mora prešteti.

Iskanje predmetov:

Otrok naj z dna prinaša kamne ali druge predmete, ki jih vržemo v vodo. Glavni namen teh vaj je v tem, da se otrok nauči gledati pod vodo. Paziti moramo, da si otrok, ko pride iz vode, ne mane z rokami oči.

VAJE DIHANJA

Potiskanje žogice (slika 6):

Otrok naj ima pred seboj v vodi celuloidno žogico. S pihanjem tik nad gladino naj jo potiska naprej.

Pihanje v dlani:

V dlani zajame otrok vodo, potopi usta v vodo in piha zrak skozi usta v vodo na dlani.

Usta v vodi:

Glavo potopi otrok do nosu v vodo in skozi usta izdihne zrak v vodo.

Izdihavanje v dvoje:

Prejšnjo vajo ponavljamo tako, da se z otrokom držimo za roke in se potapljamo izmenoma ter izdihavamo zrak, ko so usta pod vodo.

Vajam dihanja moramo posvetiti posebno pozornost, saj predstavlja prav dihanje eno glavnih skrivnosti plavanja. Nepopoln izdih privede do zaostajanja porabljenega slabega zraka v pljučih, kar onemogoča otroku, da ne prekinjeno plava daljšo razdaljo. Največja napaka začetnikov je prav v tem, da ne izdihujejo zrak v vodo, temveč izdihnejo šele takrat, ko so usta iz vode. Ker je ta čas zelo kratek, pljuč ne more popolnoma izprazniti in izdih je nepopoln. Večkratno ponavljanje nepopolnih izdihov povzroča kopičenje porabljenega zraka v pljučih in s tem zmanjšuje prostor za dotok novega svežega zraka. Iz tega zopet sledi, da kri ne dovaja mišicam dovolj kisika in v mišicah se tvori mlečna kislina, ki povzroča mišično utrujenost. Vse to govori o važnosti dihalnih vaj, ki jim moramo posvetiti primerno pozornost.

Izdih mora biti vedno daljši, enakomeren in popoln, vdih pa hiter, toda prav tako izdaten. Izdihujemo in vdihujemo vedno skozi usta. Kontrola pravičnega izdihavanja so nam lahko mehurčki, ki morajo pri pravilnem izdihavanju enakomerno in močno vreti iz vode.

VAJE ZA PLOVNOST

Voda nas nosi: Otroku močno vdihne, počepne na dno, glavo skloni k nogam, z rokami objame kolena in čaka, da ga voda sama dvigne na površino (slika 7).

Na vodi ležimo: V vodi do pasu naslonimo stegnjene in sproščene roke in trup na površino vode, globoko vdihnemo in potopimo glavo v vodo. Z lahkim odzivom od dna dvignemo noge k površini vode in se vlečemo na vodo. Pred začetkom vaje moramo otroka posebej opozoriti na globok vdih.

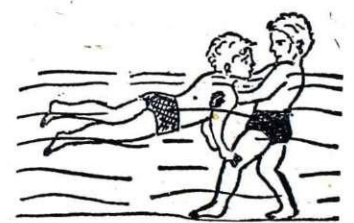
Vrtiljak: Če je več otrok, jih postavijo v krog in se med seboj drže za roke. Vsak drugi v krogu se vleže na hrbet na vodo. Vsi prvi, ki stojijo, vrte krog v levo ali desno stran (slika 8).

VAJE ZA DRSENJE

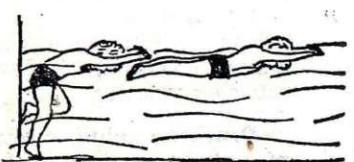
Vlečemo čoln: Otoka postavimo v vodo tako, da je z letem obrnjen proti nam.

Primemo ga pod pazduho in ga v hoji nazaj vlečemo po vodi (slika 9).

Torpedo: Vaja od več otrok hkrati. Otroci stojijo v dveh vrstah obrnjeni z licem drug proti drugemu. Eden se uleže na vodo in prvi par otrok ga prime za roke in potegne naprej do drugega para. Tu ga prevzame drugi par in povleče do tretjega, dokler ga ne potegnejo med vso vrsto.

Odrivi od stene: Otroka postavimo v vodo, obrnjena s hrbtom proti steni bazena. Globoko vdihnemo, potopi glavo pod vodo, stegne roke naprej in se z eno nogo močno odrine od stene bazena. Stegnjeno telo drsi po vodi toliko časa, dokler se ne zaustavi ali otroku zmanjka zraka. Pri tej vaji je posebno važno to, da se otrok ne vrže na vodo, temveč da lepo drsi po gladini (slika 10).

(nadaljevanje)

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

25. in 26. aprila amer. barvni film **PO SLEDI VELIKE KARAVANE**, v režiji Johna Sturgesa, v glavni vlogi Burt Lancaster, ob 17. in 20. uri.

27. aprila amer. film **BILLY THE KID**, v režiji Arthura Penne, v glavni vlogi Paul Newmann, ob 17. in 19. uri.

28. in 29. aprila angl. barvni film **NEDOLŽNA LJUBEZEN**, v režiji Alastaira Reida, v glavni vlogi Ann Lynn, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVZ

25. in 26. aprila angl. barvni film **NEDOLŽNA LJUBEZEN**, ob 18. in 20. uri.

27. in 28. aprila amer. barvni film **PO SLEDI VELIKE KARAVANE**, ob 17. in 20. uri.

29. aprila amer. barvni film **KLIC TROBENTE**, ob 18. in 20. uri.

Kino DELAVSKI DOM JAVORNIK

25. aprila amer. barvni film **SINOVI MUSKETIRJA**, ob 19. uri.

26. aprila amer. barvni film **BILLY THE KID**, ob 17. uri.

26. aprila amer. barvni film **MC KENNINO ZLATO**, ob 19. uri.

29. aprila ital. barvni film **ZENE VLADAJO**, ob 19. uri.

Kino DOVJE

25. aprila ital. nem. barvni film **DNEVI JEZE**.

26. aprila amer. barvni film **SINOVI MUSKETIRJA**.

Kino KRANJSKA GORA

25. aprila amer. barvni film **V DEŽELI PALCKOV**.

25. aprila amer. barvni film **MC KENNINO ZLATO**.

26. aprila ital. barvni film **ZENE VLADAJO**.

Kino ŽIROVNICA

27. aprila amer. barvni film **V DEŽELI PALCKOV**, ob 16. uri.

27. aprila amer. barvni film **MC KENNINO ZLATO**, ob 18. uri.

Gledališče

Nedelja, 26. 4., ob 19.30:
V. Rabadan: **OGNJENI VIHAR** — Hirošimska elegija v štirih slikah. Režija: Stanka Geršak — Slavnostna premiera v počastitev dneva OF in 25-letnice osvoboditve. Cene vstopnicam za polovico nižane, ker jih regresirajo družbenopolitične organizacije občine.

Ljubitelji gledališča opozarjamo, da je cena vstopnicam za slavnostno premiero nižana za polovico, zato vabimo prav vse, da s kulturno proslavo in ob zanimivem in vrednem dramskem delu počastijo praznik OF in 25-letnico osvoboditve.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame, mame, sestre in tete

ANGELE MEDJA

se iskreno zahvaljujemo zdravnikom in sestram na internem oddelku bolnice Jesenice za pozornost in skrb v njenih zadnjih dnevih življenja.

Prav lepo se zahvaljujemo vsem sosedom za vse usluge, katere ste ji napravili za časa njene bolezni.

Najlepša hvala vsem, ki ste jo v tako velikem številu spremili k zadnjemu počitku.

Zalujoči: vnukinja Marinka z družino, hčerka Marica z otrokoma in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob tragični izgubi naše drage hčerke in sestre

BRANKE ČUK

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so se v tako velikem številu poslovili od nje, poklonili vence in toliko lepega cvetja ter izrekli sožalje. Posebno se zahvaljujemo sosedama Mravljetovi in Mrzelovi, vsem znancem in prijateljem, ki so kakorkoli pomagali in stali ob strani v teh težkih trenutkih. Zahvaljujemo se sošolki Lidiji za ganljive besede ob odprtem grobu, vodstvu in učencem ŽIC, pevskemu zboru in vsem ostalim, ki so našo drago Branko pospremili v njen prerani dom.

Zalujoči: oče Matija, sestra Tončka z Zlatko, Marinka in Edi.

RAZPIS

TRGOVSKO PODJETJE ROŽCA JESENICE

objavlja prosta delovna mesta za okrepčevalnico na PLAVZU:

2 mesti KUHARICE,
1 mesto STREŽNA MOČ (natakarica).

POGOJI: dovršena 3-letna gostinska šola in zaželjena praksa.

Objava velja do zasedbe delovnih mest. Pismene ponudbe sprejema upravni odbor podjetja.

ZAHVALA

Ob boleči in težki izgubi našega dobrega, skrbnega moža, očeta, brata, starega očeta in strica

JOZA SVETINA — PEPIJA

se zahvaljujemo vsem, ki so se poslovili od njega na domu, darovali vence in cvetje ter sosedom za denarno pomoč.

Prisrčna hvala dr. Avgustu Mencingerju in dr. Dražiču. Zahvaljujemo se tudi Stanku Bezjaku, posebno pa obratu Javornik II in govorniku za poslovilne besede ob odprtem grobu, elektroodnemu oddelku in komunalnemu servisu za denarno pomoč in venco, voznikom osebnih avtomobilov pa za dragoceno uslugo.

Vsem še enkrat iskrena hvala.

Zena Viktorija, sin Vlado, hči Joži z družinama in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi naše nepozabne mame, stare mame, babice, sestre in tete

IVANE WEBER

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam ustmeno ali pismeno izrazili sožalje, ji poklonili vence in cvetje ter jo spremili na njeni zadnji poti. Posebno zahvalo izrekamo dr. Mihaelu Sajovicu za njegovo nenehno pomoč, ki jo je vselej nudil. Zahvaljujemo se tudi dobrim sosedom, družinam: Divjak, Koblar, Beznik, Mohorič, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani in nam pomagali, kolektivu Delikatese, godbi in vsem ostalim, ki so kakorkoli počastili njen spomin.

Vsem za vse iskrena hvala.

Zalujoče družine: Weber, Dolinšek, Azman.

Upajmo, da bo v bodoče drugače

Vzrok, da sem napisal ta sestavek, je športno občinstvo našega mesta. Vsi športi so odvisni od mnogih faktorjev. Z drugimi besedami, na uspeh vsakega tekmovanja vpliva več dejavnikov. Tekmovalci, ki nastopajo v raznih športnih panogah, se bore za razno razne naslove, igrajo včasih v dobrih, včasih pa tudi slabih pogojih. Pogoj za uspeh so: zadostna fizična kondicija, borbenost, psihična pripravljenost ipd. Poleg teh pogojev pa so tekmovalci odvisni še od vremena, terena, na katerem nastopajo, sojenja in gledalcev, pred katerimi nastopajo.

V tem članku bi se omejil samo na gledalce na naših tekmovanjih. Če pri našem vrhunskem športu, to se pravi pri hokeju, so bili gledalci do nedavnega še precej enostranski. Pred dobrim letom pa se je v Begunjah ustanovil klub »Prijatelji hokeja kluba Jesenice«, v katerem je včlanjenih precej prištev tega športa. Ti so pripravljeni v dobrih in slabih igrah našim hokejistom stati ob strani in jih moralno podpirati tudi v najbolj kritičnih trenutkih z bodrenjem in navijanjem. Tako bodrenje, če je objektivno in

športno, je vsekakor dragocena podpora igralcem.

Primer, katerega želim posebej opisati, je tekma v odbojki, ki je bila odigrana v nedeljo, 19. 4. dopoldan med moštvi Železničar Osijek in domačimi odbojkarji. Že tako je bilo le okoli 150 gledalcev, pa še ti niso vedeli, da bi njihovo bodrenje, katerega na žalost ni bilo, lahko doprineslo velik delež, da bi naši fantje zmagali ali v odločilnih trenutkih vzdržali. Gledalci pa so le nemo spremljali potek tekme.

Po zelo uspešno odigranem prvem setu je napovedovalec prek zvočnika lepo poprosil, da so igralci le zaslužili aplavz, ki ga prej ni bilo. Drugi set so naši fantje zopet dobro zaigrali in vodili že s 7:1. Majhna dekoncentracija ali kriza naših in že je nasprotnik začel nizati točke v svojo korist. Na igrišču je bilo med gledalci slišati namesto bodrenja samo žalostne vzdihne in neumestne pripombe. Te so igralcem bolj škodile, kakor koristile. V tretjem setu je našim sapa malo pošla in gostje so neprestano vodili in set odločili v svojo korist. Četrty set je bil ponovitev drugega, saj

je bilo v začetku stanje celo 8:0 za naše. Potem so gostje pričeli igrati borbeneje, gledalci pa namesto bodrenja vzdihujejo in kažejo utrjene obraze. Izgledalo je, kakor da jih je sonce bolj utrudilo, kakor pa tekmovalce. Mnenja sem, da vsak tekmovalec bolj potrebuje moralno podporo gledalcev takrat, ko izgublja, kakor takrat, ko dobiva igro. Poudarjam, da je igra, kakršno so pokazali rutinizirani igralci Krevselj, Bergelj in Potočnik in med mladimi perspektivnimi igralci Pogačar, vredna velikega aplavza, ne pa samo nemega spremljanja.

Dragi gledalci odbojke, mislim, da bi kljub nadmoči nasprotnika in vročini vaše bodrenje pripomoglo k temu, da bi naši fantje lahko dobivali take sete, kakršne so v nedeljo izgubljali. Kot športno občinstvo bi morali vedeti, da vaše bodrenje včasih toliko pomeni, da lahko moštvo marsikatero v naprej predvideno kot izgubljeno tekmo tudi dobi. Le s takim odnosom bomo našim športnikom pripomogli k uvrstitvi na najboljše mesta, kar bo vsekakor tudi del zahvale za njihovo borbenost, požrtvovalnost in trud. **fofr.**

Jeseni bo bolje

Jeseniški rokometaši so v nedeljo odigrali drugo tekmo spomladanskega tekmovanja v gorenjski ligi. Najprej so v Skofji Loki izgubili z 21:10, na domačem igrišču pa so premagali Triglav B iz Kranja s 17:11.

V tem tekmovanju kot v preteklem letu nastopa deset ekip. Lani so Jeseničani zasedli 6. mesto.

Rokometaši imajo precej težav zaradi pomanjkanja sredstev in zato, ker nimajo lastnega igrišča. Sedaj igrajo na betonski plošči Podmežakljo, ki pa ni ustrezna, ker je pregraba.

Ekipe Jesenic tretja

V soboto in nedeljo je bilo na asfaltnem kegljišču slovensko prvenstvo v kegljanju na asfaltu za starejše člane ekipno in posamezno. Nastopilo je 19 ekip in 68 posameznikov iz vse Slovenije. V tej hudi konkurenci sta ekipno prvo in drugo mesto zasedli ekipi kranjskega Triglava, na tretjem pa so Jeseničani v postavi Šega, Čufar, Zupan, ki so skupaj porabili 1.199 kegljev.

Med posamezniki je prvo mesto osvojil Kranjčan Starc s 453 podrtimi keglji, drugi

Ker je precej igralcev standardnega prvega moštva odšlo k vojakom in na delo v tujino, jim primanjkuje tudi izkušenih igralcev. Tudi njihov trener Pogačnik je odšel k vojakom in ga sedaj nadomestuje Slivnik.

Kljub temu, da celotno stanje v klubu sedaj ni preveč rožnato, člani kluba predvidevajo, da bodo ob koncu drugega dela tekmovanja lahko zasedli celo 2. mesto na lestvici, saj se bodo iz vojske vrnili trije igralci in trener, pa tudi mlajši si bodo skozi spomladansko sezono nabrali precej izkušenj. **Z**

je njegov klubski kolega Potušek s 438 podrtimi keglji, na tretjem pa Jeseničan Šega s 430 podrtimi keglji. Tudi ostali naši tekmovalci so se izredno dobro odrezali, saj jih zasledimo vse v prvi polovici. Organizatorji tega tekmovanja zaslužijo vso pohvalo. O tem so se izrazili vsi nastopajoči. Tu bi še omenili, da so z uspešnimi tekmami v kegljanju na asfaltu razblinjeni vsi oblaki, da jeseniško kegljišče več ne ustreza za vrhunsko tekmovanje.

I. slovenska košarkarska liga

Ilirija : Jesenice 56:55 (30:30)

Jeseniški košarkarji dolgo več ne bodo imeli take priložnosti za zmago v gosteh kot je bilo to v srečanju z Ilirijo v Ljubljani, v drugem kolu letošnjega prvenstva v košarki v republiški ligi.

Kljub temu, da so bili domačini veliki favoriti in so gostje pred tekmo računali na čim tesnejši poraz, se je na asfaltu športnega parka v Šiški izkazalo, da so bili Jeseničani boljši nasprotnik in bi povsem zaslužili zmago.

Začetek tekme za naše moštvo ni kazal nič dobrega. Domačini so začeli igrati, kot jih poznamo že več let, v napadu zelo hitro in prodorno, v obrambi pa so zelo ostro izvajali sistem »človek na človeka«. Taka igra jim je že v začetku prinesla vodstvo 9:1, nato pa še 14:7. Po takem razpletu se je trener Katnik odločil za nekaj menjav in je igra iz minute v minuto postajala vse bolj enakovredna, tako da so naši igralci proti koncu zagospodarili na igrišču ter v zadnjih sekundah prvega dela tudi izenačili rezultat na 30:30.

Nadaljevanje igre je prineslo veliko premoč Jeseničanov, ki so presenetljivo povečevali razliko v svojo korist. Naši so v teh trenutkih igrali odlično in si v 28. minuti ustvarili prednost 13 točk. Glede na tako visoko vodstvo, odlično igro naših ter povsem razbite vrste domačinov, ni bilo gledalca, ki ne bi verjel, da gostje ne bodo zmagali. Toda prav to se je zgodilo. Naši že nekoliko utrujeni od hitrega tempa in preveč prepričani v zmago, so iz minute v minuto vse bolj popuščali, domačini pa so po nekaj napakah sodnikov v škodo gostov »dobili krila« ter zmanjševali razliko. V dramatičnih trenutkih 59 sekund pred koncem so Ilirijani najprej izenačili rezultat, nato pa takoj povedli 56:55. Naši so kljub temu imeli še veliko možnost za zmago, toda v zadnjih trenutkih je Šarič, ki je imel še dovolj časa (10 sekund) za izvedbo smiselne akcije, metal iz precejšnje oddaljenosti ter zgrešil.

Ne glede na to, da se Jeseničani ne morejo pritoževati nad sojenjem, ki je bilo enako za obe strani, pa je vendar treba omeniti, da sta sodnika na začetku sodila zelo strogo, v drugi polovici drugega dela pa sta spremenila kriterij ter dovolila precej ostro igro, ki je bolj ustrezala že tako napadalnim domačinom, posebej v zadnjih minutah, ko so z zelo ostro igro v obrambi povsem zbegali že utrujene Jeseničane.

Koše za Jesenice so dosegli: Vauhnik 4, Dragojevič 13, Božič 5, Bunderla 16, Jeraj 2, Šarič 1, Pirih 10, Čampa 4.

**ŽKK Maribor :
: Jesenice
40:84 (12:40)**

Članice Jesenic so pričele s tekmovanjem v slovenski košarkarski ligi. Takoj v prvem kolu so odšle na zelo

težko gostovanje v Maribor, kjer so se srečale z lansko leto tretje uvrščeno ekipo ŽKK Maribor. Vendar pa jih je čakal lažji nasprotnik kot so pričakovale. Z izredno igro v obrambi in hitrimi nasprotnimi napadi so že v začetku tekme popolnoma razbile pomlajeno ekipo Maribora, v nadaljevanju pa so si skušale zagotoviti čim boljšo razliko v

koših. Izredno natančno so izvajale tudi osebne mete (78 odstotkov), kar jim je prineslo zaslužen in visoko zmago.

Koše so dosegli: Vudrič I. 43, Vudrič II 6, Bertoncelj 16, Ivnik 10, Benedičič 6, Koren 3 koše.

V nadaljevanju lige čaka naše članice zopet v Mariboru srečanje z ekipo Maribora 66, v soboto, 2. maja pa se bodo predstavile na Jesenicah v derbi srečanju slovenske lige proti ekipi Ježice iz Ljubljane. B.F.

Poceni prepuščena zmaga

Jeseniški odbojkarji so preteklo nedeljo imeli v gosteh prvouvrščeno moštvo na lestvici II. zvezne lige - zahod. Čeprav je bila ekipa Železničarja iz Osijeka na papirju absolutni prvak, so imeli domačini vse možnosti, da ga v polju premagajo.

Začeli so s postavo Potočnik, Pogačar, Kavčič, Krevsel, Strnad in Bergelj. Le nekaj točnih podaj in zamahov je bilo treba, pa so že vodili s 5:0. Gostje so izenačili, nato pa prvič povedli pri 13:14. Prišlo je do mnogih menjav servisa, preden so domači v tem nizu le zmagali na razliko s 16:14.

Bilo je videti, da so se gostje po tem nizu popolnoma zmedli, saj so domačini kar mimogrede povedli s 7:1. In kakšen tuš potem za igralce in gledalce, ko so gostje osvajali točko za točko, tako izenačili in celo povedli s 7:14. Torej domači med tem niso osvojili niti ene. Rezultat je bil 11:15.

V tretjem nizu gostje ves čas niso izpustili vodstva iz rok in v tem delu igre je bila njihova zmaga najčistejša. Dobili so ga s 15:9.

Četrty niz je bil repriza drugega. Jeseničani so vodili že z 8:0 in bilo je skoraj neverjetno misliti, da bi gostje tudi ta niz lahko dobili. Ta

krat pa se je domačim fantom ustavilo. Nobena podaja ni bila več točna in le kdaj pa kdaj so pošteno udarili čez mrežo. Železničar je spet izenačil, povedel in zmagal s 15:12.

Trener domačinov Krevsel je naštel več vzrokov za poraz. Igrali so na igrišču, na katerem se je zelo vdiral in to je igralcem pobiralo moči, ker so šele teden dni trenirali na prostem, je tudi visoka temperatura zelo vplivala nanje. Navajeni so bili igrati pri nizki temperaturi, v sončni nedelji pa se je dvignila na 20 stopinj, kar jih je tudi močno izčrpalo.

To je seveda delovalo tudi na goste in zato nobena ekipa ni igrala kot najbolje zna. Najboljši igralec gostov Ribarič, nekdanji državni reprezentant in zadnjih pet let profesionalc v Franciji, je dejal, da še nikoli ni igral v tako težkih pogojih. Pogoji so bili torej za obe moštvi enaki, pač pa je o zmagi odločila večja izkušnost gostov.

To nedeljo bodo Jeseničani spet igrali doma in sicer z zadnjouvrščeno ekipo Breze, in prepričani so, da bosta takrat obe točki ostali doma.

Tekma bo ob desetih Podmežaklju, če bo slabo vreme, pa v telovadnici osnovne šole.

Z

Večer nedeljskega za pokrito drsališče na Jesenicah

Pod tem naslovom je bila v sredo, 15. t. m. v gledališču Tone Čufar športno-zabavna prireditev, ki sta jo organizirala Ljubljanski dnevnik in odbor za gradnjo športno-kulturne hale na Jesenicah. Prireditev je bila prva v vrsti prireditev na Jesenicah, katerih čisti dohodek je namenjen gradnji hale. Ob tej priliki moramo dati priznanje in zahvalo predvsem direktorju Ljubljanskega dnevnika tov. Slavku Bezniku, ki je skupno s svojimi sodelavci dal predlog, da se vključijo v akcijo za izgradnjo hale na Jesenicah in so s to prireditvijo dali tudi svoj delež k akciji.

Sama prireditev je uspela, saj je imela zelo pester program. Nastopili so znani izvajalci domače in zabavne glasbe: Viški fantje s pevčema, ansambel UNIONI, Andreja Zupančič, Pero Dimitrijevič, Sonja Gabršček, Braco Koren, Eva Sršen in Marjana Deržaj. Poleg njih pa so v razgovorih z novinarji Ljubljanskega dnevnika nastopili še športniki Jože Šlibar, Klavdij Mlekuz ter košarkarja državne reprezentance Daneu in Žorga. Posebna privlačnost večera pa je bila predstavitev »Slovenskega para 70« za letošnjo kmečko ohcet v Ljubljani. Par je tokrat na pol domač, saj je nevesta Marija Kunšič doma iz Zasi-pa, ženin Igor Jamnik pa je iz Zabnice pri Škofji Loki. Ne moremo mimo znanega humorista Toneta Fornezija — Tofa, ki je pripomogel k veselemu vzdušju.

Čez 500 gledalcev, ki so napolnili dvorano kot že dolgo ne, je bilo s programom zadovoljnih in so vsakega nastopajočega nagradili z burnim aplavzom.

Kljub uspehu pa ne moremo iti mimo spodrsrlaja, ki je nastal med programom. Med nastopajočimi bi moral biti tudi znani hokejist Viki Tišler, ki bi kot kapetan 14-kratnih državnih hokejskih prvakov v razgovoru z novinarjem povedal kaj o sebi, predvsem pa o svojem moštvu. Na žalost pa se ni odzval vabilu. Ne glede na vzrok za svojo odločitev, da ne bo nastopil, kljub temu da je prišel na prireditev, je na-

redil svojim soigralcem, športnikom in vsem Jeseničanom »medvedjo uslugo«. Mi-slimo, da ni bilo človeka v dvorani, ki ni bil ogorčen ali ni zardel od sramu zaradi takega načina. Ne bi se smelo zgoditi, da na prireditvi, ki je bila namenjena za izgradnjo hale, ki bo prvenstveno služila hokejistom, ni nastopil noben hokejist. Nerazumljivo je tudi, da se ni nihče od funkcionarjev, ki so bili v dvorani, odzval pozivu novinarja, da pove nekaj besed o hokeju namesto Tišlerja. Tak odnos hokejistov (upajmo, da je takih malo) daje zelo malo moralne podpore vsem, ki se trudijo, da bi v letošnjem letu prekrili umetno drsališče.

To kritiko na račun hokejista Vikija Tišlerja lahko napišemo tem lažje, če povemo, da so vsi sodelujoči pevci, ansambli, športniki in novinarji nastopili zastonj, da je pevka Eva Sršen prišla sredi prireditve direktno iz šole v Ljubljani in da sta košarkarja Daneu in Žorga prišla direktno s tekme v Gorici.

Na koncu se želimo zahvaliti ponovno vsem sodelujočim za organizacijo in prispevek 5.570 N din od prireditve. Zahvaliti se želimo tudi gledališču Tone Čufar, ki je dalo na razpolago dvorano in osebje za minimalno odškodnino, prav tako pa tudi podjetjem P-MARKET, umetnost-strgarski obrti Višnjar, vrt-narstvu Kališnik, hotelskemu podjetju GORENJKA in trgovskemu podjetju ROZCA za darila nastopajočim.

Nogomet

Šenčur : Jesenice 1:5 (1:2)

V prvenstveni tekmi nogometnega prvenstva Gorenjske so v lepem sončnem vremenu, ki je bilo kar malo vroče, Jeseničani premagali domačine s 5:1. Jeseničani so ta dan slavili kar trojno zmago, saj so z enakim rezultatom premagali svoje nasprotnike tudi mladinci in pionirji.

Jeseničani so nastopili v postavi: Lajmiš, Ljušič, Lukanič, Barač, Kupljenik,

Komelj, Kalan, Kralj, Šubic, Hozdič, Noč.

Gole za Jeseničane sta dosegla Hozdič v 36., 38., 74. in 80. ter Šubic v 56. minuti. Takoj v začetku je bila igra enakovredna, nato pa so domači svoje igrišče, ki je bilo zelo neravno, začeli s pridom koristiti. Jeseničani niso izkoristili tri stoodstotne priložnosti in dvakrat zadeli prečko, domačini so izkori-

stili eno od priložnosti in v 21. minuti povedli. To pa je bilo tudi vse, saj so naši vse bolj prevzemali igro v svoje roke in v 36. minuti je Hozdič na lepo podajo Noča izenačil. Hozdič je dosegel še tri gole in bil stalna nevarnost za domačine. Zmaga naših je povsem zaslužena, saj so imeli veliko več od igre, poleg tega pa so zapravili še nekaj zrelih prilik za gole.

Naši so sedaj na tretjem mestu, vendar imajo tekmo manj, ker je bila tekma s Kropo preložena in je bila med tednom. V nedeljo pa se igra derbi srečanje gorenjske lige, ko na Jesenicah gostuje trenutno drugouvrščeni Kranj. Naši so lani v Kranju izgubili z 2:3 in bodo skušali zmagati, da bi se potem z večjo možnostjo borili za prvo mesto in vstop v ZCNL. J. K.